

BRONIUS DAKANIS

ŽVALGOMŲJŲ ARCHEOLOGIJOS TYRIMŲ 2002 M.  
LAUKAGALIO K. (KAIŠIADORIŲ R.)  
ATASKAITA



Vilnius, 2003

## TURINYS

Istoriniai duomenys.....	2
Žvalgomieji tyrimai .....	3
Išvados .....	5
Laukagalio kapinyno, vad. Pavalių piliakalniu (Kaišiadorių r.), 2002 m. tyrimų metu aptiktų radinių sąrašas .....	6
Laukagalio kapinyno, vad. Piliakalniu (Kaišiadorių r.), žvalgomųjų archeologijos tyrimų 2002 m. nuotraukų sąrašas .....	9
Nuotraukos .....	10
Laukagalio (Krasnosiolkos) spėjamo kapinyno – senųjų kapinių vietos (Kaišiadorių r.) 2002 m. žvalgomųjų archeologijos tyrimų nuotraukų sąrašas .....	17
Nuotraukos .....	18
Laukagalio kapinyno žvalgomieji tyrimai 2002 m. Ištirtas plotas ant „Laukagalio piliakalnio plano“ M 1:1000.....	23
Laukagalio kapinyno tyrimai 2002 m. Ištirto ploto situacijos planas M 1:1000.....	24
Laukagalio kapinyno žvalgomieji archeologijos tyrimai 2002 m. Ištirto ploto planas, ploto sienelių, kapo ir lobių ieškotojų iškastų duobių pjūviai (M 1:20) .....	25
Laukagalio kapinyno, vad. Piliakalniu, apskaitos dokumentacija .....	26
Priedai .....	32

## Istoriniai duomenys

Į Lietuvos Istorijos ir kultūros paminklų sąrašą įrašytos trys Laukagalio k. archeologinės vietos, kurios dėl neaiškios kultūrinės vertės dar neįtrauktos į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą. Tai piliakalnis, vad. Pavalių piliakalniu (AR 314), bei du senkapiai, iš kurių vienas vadinamas Lyno šlaitu, ir kitas, nurodomas Krasnosiolkos k. vardu, tačiau iš tikrųjų esantis ant abiejų – Laukagalio ir Krasnosiolkos kaimų žemių ribos.<sup>1</sup>

Laukagalio piliakalnis aprašytas Valstybės archeologijos komisijos anketoje, sudarytoje S.Martinkaus 1935 m., ten pateiktas ir piliakalnio topografinis planas (M 1:1000) bei gautas savininko Juozo Malūnavičiaus pasižadėjimas saugoti paminklą. Anketoje nurodoma, jog piliakalnis vadinimas Piliakalniu ir Pavalių piliakalniu. Užrašytas ir padavimas, jog seni žmonės pasakoję, kad prancūzų kariuomenė, ujjama rusų, bėgusi. Viena kariuomenės dalis, bėgdama pro Laukagalio kaimą, turėjusi su savimi ginklus ir kitus daiktus. Metusi juos balon, paskui kareiviai nešę žemes su kepurėmis ir pylę ant ginklų. Tikslas buvęs ginklus paslėpti, kad jų nepanaudotų rusai. Taip buvęs supiltas tas kalnas. Be to, žmonės esą matę ant kalno degant ugnį, o nuėjus pažiūrėti – irgi degdavo, bet jokių žymių nepalikdavo.<sup>2</sup> Tuo metu piliakalnis buvo “apžėlęs, aplinkui jį ariama” (matyt, arta aplink, išskyrus aukštesnę pietinę pusę, papėdę juosianti iki 10 m pločio terasa, susidariusi šlaitą skalaujant čia buvusiam ežerui ir ariant – aut.). Anketoje nurodyta ir tai, kad “Pašlaitėje buvę rasti žalvariniai “sagtis ir apyrankis”, kuris graviruotas gelėmis” (žodis “Pašlaitėje” – tekste įterptas – aut.). “Sagti” paėmęs S.Surmilavičius.

Laukagalio piliakalnis nurodomas literatūroje: jį mini Petras Tarasenka (“piliakalnis yra pelkėje į žiemius nuo kaimo”)<sup>3</sup>, įtrauktas į Lietuvos archeologijos atlasą (užsimenama, kad “kultūrinio sluoksnio nepastebėta”)<sup>4</sup>, plačiau aprašytas Vytauto Daugudžio,<sup>5</sup> ir, vadovaujantis juo, kartu su kaimo istorija, Rolando Gustaičio<sup>6</sup>. Žvalgant piliakalnį mokslinei metodinei kultūros paminklų apsaugos tarybai (M.Černiauskas) ir Respublikiniam žemėtvarkos projektavimo institutui, jis blogai kartografuotas – apie 100 m į pietus nuo tikrosios buvimo vietos. Piliakalnio kultūrinio sluoksnio nei jo papėdės gyvenvietės neaptikta ir žvalgant vėliau – 1983 m.<sup>7</sup>

Kauno valstybiniame istorijos muziejuje saugota siaurėjančiais gyvuliniais galais apyrankė su keturkampio skersinio pjūvio lankeliu puoštu įkirstais kryželiais. Muziejaus inventoriaus knygoje (registracijos Nr.1193) nurodyta, kad apyrankė rasta Laukagalėje (Žašlių sen.), Lino šlaite. Ji, kaip dingusi, nurašyta 1948 m.

Mokslinės metodinės kultūros paminklų apsaugos tarybos (B.Dakanis, R.Olišauskas) ir Visasajunginio aerofotogeodezinių tyrinėjimų instituto Vakarų filialo 1983 m. žvalgomoji ekspedicija Kaišiadorių rajone spėjo, jog Lino šlaitas XX a. pirmosios pusės paminklinėje dokumentacijoje buvo klaidingai sutapatintas

<sup>1</sup> Lietuvos TSR istorijos ir kultūros paminklų sąrašas. V. 1973. P.120.

<sup>2</sup> Kultūros paveldo centro archyvas. F.1, Ap.1, B. 93, L. 148.

<sup>3</sup> Tarasenka P. Lietuvos archeologijos medžiaga. K., 1928. P. 169.

<sup>4</sup> Lietuvos TSR archeologijos atlasas. T. V., 1977. P. 93.

<sup>5</sup> Daugudis V. Iš tolimosios praeities// Paparčių ir Žašlių apylinkės. Kaišiadorys. 1997. P. 44.

<sup>6</sup> Gustaitis R. Kaišiadorių rajono gyvenviečių žinynas. Kaišiadorys. 2001. P. 248 ir 249.

<sup>7</sup> Kaišiadorių rajono gamtos, istorijos ir kultūros paminklų katalogas, 1988. P. 52.

su Laukagalio Pavalių piliakalniu. Manyta, kad minėtoje anketoje nurodoma ne piliakalnio pašlaitė, o Lino šlaitas, kitaip dar vadinamas Pašlaite. Nes Valstybės archeologijos komisijos Žinių iš Lietuvos žemės vardyno lape (duomenys užrašyti S.Martinkaus 1935 m.) pažymėta, jog “Lino šlaitas = Pašlaitys”. Tai esąs kalniukas, prie kurio šlaito buvęs išplautas aukso gabalėlis, už kurį gauta 100 rb.<sup>8</sup> Be to, pats S.Surmilavičius 1983 m. ekspedicijai parodė Lino šlaitą, esantį 0,85 km į pietvakarius nuo Laukagalio Didžiojo (Didžiojo Aukuro, Velnio) akmens, 0,2 km į pietvakarius nuo Pavalių piliakalnio, ir ta pačia kryptimi nuo Laukagalio – Mikalančiškių kelio ir papasakojo, kad jį ardamas, radęs “apyrankę (viengubą), pentiną, sagą”, kuriuos atidavęs nežinomam asmeniui. S.Surmilavičiaus nurodyta radimvietė – tai apšodintas pušimis smėlingas, kiek pakilęs laukų kraštas prieš Gamentos upelio dešinią krantą. Tuomet buvo nustatyta čia lokalizuoto kapinyno teritorija, kuri užėmė 0,56 ha plotą, apšodintą pušimis. Maždaug už 0,25 km į šiaurę-šiaurės vakarus nuo radimvietės buvo Prūdninkų kapinės, vadinamos Kapinėlėmis.<sup>9</sup> Jas nukasant, rasta “grabų, kaulų”. Tai, matyt, tie patys Prūdninkų Prancūzkapiai, minimi archyvinėje medžiagoje.<sup>10</sup>

S.Surmilavičiaus nurodytas Lino šlaitas, kaip Laukagalio senkapis su X-XIII a. kapais, Kultūros ministerijos kolegijos 1984-12-11 nutarimu Nr. 135 buvo įrašytas į vietinės reikšmės archeologijos paminklų sąrašą.<sup>11</sup> 1993 m. Kultūros paveldo centras (B.Dakanis) ir Valstybinis žemėtvarkos institutas patikslino Laukagalio senkapių teritoriją (0,42 ha) ir nustatė bendrą su piliakalniu bei akmeniu su dubenėliais, vad. Didžiuoju (AR 315), saugomo gamtinio landšafto zoną.

Valstybės archeologijos komisijos Žinių iš Lietuvos žemės vardyno lape (duomenis 1935 m. užrašė J.Jakštas) Laukagalio k. (vėliau prirašyta, kad ant Laukagalio ir Krasnosiolkos kaimų ribos – aut.) nurodomas ariamas Pakapinys. Pasakojama, kad čia senovėje buvę kapai. Komisijos anketoje vieta įvardinta kaip senkapis, be “Pakapinio” užrašytas dar ir “Kapinėlių” vardas bei pasakojimas (“seni žmonės pasakoja, kad ... daug prancūzų žuvo, kurie buvo palaidoti toje vietoje”). Rašant apie radinius, nurodoma, jog “išariama žmonių kaulų (daugiau jokių radinių nerasta).” Tačiau vėliau prirašyta: “sagelės, sagtys nuo diržų, kableliai”, kurie rasti prieš 1927 m. (jais nesidomėjo niekas, todėl pasimėtę).<sup>12</sup>

Žvalgant ir nustatant senkapių teritoriją 1983 m., sužinota, kad ją ariant traktoriumi, išardavo kaulų, o nustatant apsaugos zonas 1993 m. – jog archyvinėje medžiagoje minimas Pakapinys (jį nurodė A.Čiulada, g. 1914) – tas pats Krasnosiolkos senkapis, įrašytas į archeologijos paminklų sąrašą.

## Žvalgomieji tyrimai

2002 m. žvalgant Laukagalio spėjama piliakalnį ir tokį pat Laukagalio (Krasnosiolkos) kapinyną, išsiaiškinta, kad nedidelės, pietvakarinės piliakalnio dalies savininkas prieš karą buvo ir S.Surmilavičius, o kalvos viršuje esanti 7x7 m

<sup>8</sup> Kultūros paveldo centro archyvas. F.1, Ap. 1, B. 93, L. 150.

<sup>9</sup> Dakanis B. Mažai žinomi I tūkstantmečio ir II tūkstantmečio pradžios kapinynai// Muziejai ir paminklai. Kn. 9. V, 1991. P. 18.

<sup>10</sup> Kultūros paveldo centro archyvas. F. 1, Ap. 1, B. 93, L. 396.

<sup>11</sup> Lietuvos TSR istorijos ir kultūros paminklų sąrašas (tesinys). V., 1993. P. 74.

<sup>12</sup> Kultūros paveldo centro archyvas. F. 1, Ap. 1, B. 93, L. 105 ir 106

dydžio įdubusi aikštelė (M. Černiausko 1977 m. duomenys – aut.)<sup>13</sup> – tai senai iškasta duobė. Laukagalyje sužinota, jog kapinyne ariamoje Krasnosiolkos k. dalyje šio amžiaus 7-e dešimtmetyje išardavo kaukuolių, rasdavo storo stiklo šukių ir žmonės sakydavo, kad ten “seniau laidodavęsi po sukilimo atkelti kitatikiai”. O vėliau stačiaitikiškai laidoti kitoje Paparčių-Žašlių kelio pusėje (E. Perednis).

2002 m., vadovaujantis Kultūros paveldo centro Archeologinių vietų tyrimų, inventorizavimo ir apskaitos dokumentų rengimo programomis, žvalgyti ir tyrinėti Kaišiadorių rajono neaiškios kultūrinės vertės objektai, tarp kurių buvo ir esantys Laukagalio kaime. Jų žvalgomiesiems tyrimams Kultūros vertybių apsaugos departamentas 2002-06-13 išdavė leidimą Nr. 66.

Laukagalyje, S. Surmilavičiaus nurodytoje radimvietėje, kurią jis pavadino Lino šlaitu, ištirtas 10 kv.m plotas. Jokių laidojimo požymių šioje vietoje neaptikta, tik nustatyta, kad tai iki 2 m aukščio buvusi pustomo smėlio kopa, vėliau apšodinta pušimis. Jos viršuje išsiskiria apskrita, apie 10x13 m skersmens, kiek iškilu viduriu aikštelė. Kopa yra G. a. mentos dešinėsios pakrantės miškelyje, kuris iš šiaurės rytų ribojasi su Paparčių- Mikalančiškių keliu, o iš vakarų ir pietryčių ją juosia keliukai, vedantys iš šio kelio į Laukagalio k. sodybą ir besijungiantys miško pietiniame gale. Plotas ištirtas kopos centre, 15 m į pietvakarius nuo Paparčių-Mikalančiškių kelio vidurio ir 9 m ta pačia kryptimi nuo jo senkelyje susiformavusios griovos apačios. Perkasa, kuri šiaurės-pietų kryptimi 5 m ilgio ir 2 m pločio, tirta iki 95 cm gylio. Joje buvo tik baltas pustytas smėlis – neaptiktas net arimo sluoksnis. Todėl suabejota, ar čia S. Surmilavičius rado minėtus archeologinius dirbinius.

Kapinyne neaptikta ir ant Laukagalio ir Krasnosiolkos kaimų ribos, tarp žemų pievų esančioje 6-7 m aukščio kalvelėje, minėtame Pakapinyje arba Kapinėlose. Kalvelės šlaitai statūs, ypač šiaurės vakarinis. Pietvakarinis šlaitas nuo viršaus už 14 m sulėkštėja ir šlaite sudaro tarsi terasėlę. Viršuje yra maždaug 7x9 m dydžio, beveik plokščiu paviršiumi aikštelė, kurios centre tirta 4x4 m ploto perkasa Nr. 1. Perkasoje, po 52-65 cm storio velėnos ir rudo molio sluoksniu buvo šviesiai pilkas smėlis. Šiaurės vakariniame tirtos ploto kampe, matyt, imant molį ir smėlį, sluoksniai perkasti, o vėliau ariant – užlyginti. Minėtoje terasėlėje, 14 m į pietus nuo perkastos Nr. 1, tirta perkasa Nr. 2, kuri šiaurės-pietų kryptimi buvo 5 m ilgio ir 2 m pločio. Plote iki 30-45 cm ėjo velėnos ir rudo bei rausvo molio sluoksniai, o giliau – smėlis su šlynu. Tyrimų vietose molio sluoksniai iki 15-20 cm (perkasoje Nr. 1) ir 30-45 cm (perkasoje Nr. 2) buvo permaišyti ariant. Tiriant laidojimo pėdsakų neaptikta – gali būti, kad kapai jau sunaikinti (ištirta didesnė kalvelės aikštelės dalis). Kalvelės šlaitai statūs ir kapai ilgalaikio arimo metu galėjo būti nuarti. Į Spėjamo Laukagalio piliakalnio viršuje esančioje 7, 5x8 m dydžio aikštelėje tirtas 3x3 kv.m plotas (vėliau ploto pietrytiniame kampe, aptikus kapą, jis padidintas dar 1,2 kv.m). Tausojant nedidelę spėjamo piliakalnio aikštelę ateities tyrimams, perkasa tirta apardytoje vietoje, tik rytiniu ir pietiniu perkastos kraštais apimant nepažeistą aikštelės paviršių. Tiriant nustatyta, jog beveik visą perkastos plotą apima seniau iškasta duobė. Tiriamame plote, 30-35 cm gylyje, duobė buvo 2x3 m dydžio ir virš metro gylio. Kasant duobę, suardyti čia buvusių sudegintų mirusiųjų kapai. Aptikta daug suardyto kapų degintinių kauliukų, įkapių: geležiniai - žašlai (dalis), apkalas, sagtis; žalvariniai – žiedas pastorintu viršumi, apyrankės, segės, 3 žvangučių, apkabėlių ir kt. dirbinių fragmentai.

<sup>13</sup> Černiauskas M. Kaišiadorių rajono 1977 m. archeologijos paminklų kartografavimo ekspedicijos ataskaita. V., 1977. P. 13.

Duobėje buvo ir degėsių sluoksnelių bei angliukų iš degintinių kapų. Šalia duobės, perkaso pietrytiniame kampe, surastas vienas dar nesuardytas degintinis kapas. Sudeginto mirusiojo kapo liekanos: kauliukai ir įkapės – geležiniai peiliukas, skustuvas, vinutė bei žiesto puodo duženos (5 šukės, kurios 0,4-0,9 cm storio ir šviesiai rudos spalvos masės su smulkiai grūsto granito priemaiša) – buvo supiltos į 45x70 cm dydžio ir iki 60 cm gylio nuo žemės paviršiaus duobę. Kapas, jį sutvirtinant, 21 cm gylyje buvo apdėtas iki 10 cm storio molio sluoksniu (kitur perkasoje molio sluoksnių neaptikta, tik lengvas smėlis), o iš vakarų pusės – dar ir 3 akmenų, kurie 8x8 – 10x12 cm dydžio, puslankiu. Be abejo, kapas sutvirtintas dėl to, jog kalvos aikštelėje vietos laidojimui buvo labai mažai, o jos 8 m aukščio, besileidžiantys į pelkes, šlaitai statūs, lengvai pažeidžiami, smėlingi.

### **Išvados**

Kalvą, vadinamą Pavalių piliakalniu, į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą reikia įrašyti ne kaip piliakalnį, bet kaip kapinyną, datuojamą XIII-XV a. Laukagalio (Krasnosiolkos) Kapinėles, Pakapinį, kaip senųjų kapinių vietą, reikėtų įtraukti į tokį pat savivaldybės registrą.



Bronius Dakanis

**LAUKAGALIO KAPINYNO, VAD. PAVALIŲ PILIAKALNIU  
(KAIŠIADORIŲ R.), 2002 M. TYRIMŲ METU APTIKTŲ RADINIŲ  
SĄRAŠAS**

**DEGINTINIO KAPO RADINIAI**

1. Skustuvas, geležinis, 9,2 cm ilgio. Įkote užriesta į viršų. Geležtė 7,5 cm ilgio, iki 1,25 cm pločio ir 0,35 cm storio, profiliuota (per vidurį išplateja, smaigalys užriestas į viršų). Jos gale, ties įkote, yra 0,35 cm skersmens ir 1,15 cm ilgio kniedė. Ašmenų ilgis – 7,5 cm. Kv. C3, gylis – apie 55 cm.
2. Peiliuko, geležinio, geležtė nuo ugnies deformuota – sulenkta. Sulenkto geležtės ilgis – 7 cm (perimetru – 12,3 cm), plotis – 1,5 cm ir storis – 0,4 cm (su rūdimis). Įkotėlės ilgis – 2,25 cm. Kv. B3, gylis – apie 45 cm.
3. Vinutė-kniedė, geležinė. Ilgis – 2,6 cm. Profilyje ji išėsto trikampio formos, keturkampio skerspjuvio, plačiajame gale ties išplota buožele – 0,5x0,4 cm skersmens, smailajame, matyt, nulūžusiame – 0,2x0,25 cm. Kv. C3, gylis – 55 cm.
4. Puodo žiesto 5 šukės 4x3,1 cm, 3,7x3,3 cm, 3,65x3,6 cm, 3,2x3,2 cm ir 2,4x2,3 cm (pastarosios dvi susiklijavo į 5,3x3,2 cm šukę) dydžio, be abejo, nuo vieno puodo. Šukių storis nuo 0,9 cm (ties dugnu) iki 0,4 cm (ploniausioje vietoje). Masė šviesiai rudos spalvos (vidinė pusė – su juosvu atspalviu) su smulkiai grūsto granito prieraiša. Kv. B3, gylis – 78 cm (viena šukė), kv. C3, gylis-apie 50-60 cm.

**PAVIENIAI RADINIAI IR RADINIAI IŠ DUOBĖS, SENAI IŠKASTOS  
LOBIŲ IEŠKOTOJŲ KAPŲ VIETOJE**

5. Žąslų, geležinių, dalis – grandis ir narelio fragmentas. Grandis apie 4,3 cm skersmens, plokščio skerspjuvio, apie 0,8-1,1 cm pločio ir 0,6 cm storio. Likusio narelio ilgis – 9,2 cm (vienas narelio galas, matyt, ties kita kilpa nulaužtas). Jis keturkampio skerspjuvio, 0,9x0,9 cm storio (ties lūžimo vieta). Kv. A3, gylis -15-33 cm.
6. Apkalas (balno?), geležinis, išlenktas lanku, 10,2 cm ilgio (perimetru – apie 14,8 cm), 5,2-5,5 cm pločio ir 0,2 cm storio. Jo pakraščiai puošti – rautyti. Plokštumoje yra skylių vinukams – kniedėms (matyt, analogiškiems kapo radiniams Nr.3 ir Nr. 3). Kv. A3, gylis-15-33 cm.
7. Žiedas, žalvarinis, pastorintu viršumi. Žiedo skersmuo 2,3-2,35 cm. Priekinės dalies plotis – 0,85 cm, storis – 0,5 cm. Kv. B3, gylis – 18 cm.
8. Žvanguotis, žalvarinis, su viena ištisine įpjova apačioje. Skersmuo – 1,5 cm, aukštis su ašele – 2,2 cm. Šonai per vidurį tarp įpjovos puošti išilginėmis įkartėlėmis. Viduje žvangučio yra metaliniai mažas burbuliukas ir tokia pat plokštelė. Kv. B3, gylis – 30 cm.

9. Apkalėlio, žalvarinio, skėčio formos (?) liekanos – 0,7 cm ilgio ir 0,14 cm skersmens vinutė bei iki 1,2 cm pločio ir 0,05 cm storio “skėčio” plokštelės liekanos. Apačioje apkalėlio vinutės yra 0,4x0,6 cm pločio rombo formos plokštelė. Kv. B2, gylis – 87 cm.
10. Apyrankės, geležinės, storėjančiais galais degęs ir deformavęsis fragmentas (beveik pusė) netaisyklingo pusapskritimo (kiek pastatintais kraštais) skerspjuvio. Fragmento ilgis – 3,9 cm. Storojo nulūžusio galo plotis – 1,1 cm ir aukštis – 0,85 cm; plonojo galo su tordiravimo (?) žymėm skersmuo – 0,4x0,5 cm. Storojo galo viršus puoštas dvigubų vingiuotų prasikeičiančių linijų ornamentu, sudarančiu netaisyklingus rombus – “akutes”, kuriuose yra įkartėlių. Kv. A1, gylis – 25 cm (nuo vakarinio ištirto ploto krašto) – 55 cm (nuo rytinio).
11. Sagties, geležinės, liekanos – liežuvelis ir dalis lankelio. Liežuvelio ilgis – 3,6 cm. Jis stačiakampio skerspjuvio, 0,3x0,45 cm storio. Lankelis plokščias, iki 0,9 cm pločio ir 0,2 cm (ploniausioje, matyt, ištrupėjusioje vietoje) – 0,4 cm (storiausioje vietoje ties liežuveliu) storio. Kv. A3, gylis – 12 cm.
12. Skardos, geležinės, gabalas, deformuotas (peilio ašmenų?). Ilgis – 17 cm, plotis – iki 2 cm ir storis – 0,2 cm. Ištirto ploto š.v. kampas, duobėje po velėnos – juodžemio sluoksniu.
13. Vinutė, geležinė, labai ištęsto trikampio profilio, 1,9 cm ilgio ir iki 0,3 cm storio, keturkampio skerspjuvio. Buoželė kalant išplatėjusi iki 0,3-0,45 cm. Atsitiktinis radinys.
14. Segės (apyrankės?), žalvarinės, pasaginės, lankelio degęs fragmentas 2,4 cm ilgio, 1,15 cm pločio ir 0,25 cm storio stačiakampio skerspjuvio. Viršus puoštas įkartėlėmis. Kv. B3, gylis – 90 cm.
15. Apyrankės, žalvarinės, juostinės, degęs fragmentas 2,1 cm ilgio, 1,05 cm pločio ir 0,2 cm storio, labai suploto pusapvalio skerspjuvio. Kv. C2, gylis – 33 cm.
16. Žvangučio, žalvarinio, fragmentas – išgaubta skardelė. Buvęs skersmuo – apie 1,25 cm (toks likęs fragmento plotis). Skardelės storis – 0,07 cm. Kv. B2 – B3, gylis – 38 cm.
17. Apkalėlio, žalvarinio, fragmentas – vinutė 0,7 cm ilgio ir nuo jos vietos į viršų ir apačią einantys išlikę 2 “rageliai” (toje vietoje apkalėlio plotis – 1,5 cm). Į šonus nuo vinutės apkalėlio abu galai nulūžę, likęs jo ilgis – 1,7 cm. Kv. C3, gylis – 35 cm.
18. Vielos, žalvarinės, susirangiusios 3,5 cm ilgio ir apie 0,3 cm skersmens gabalėlis (segės liežuvelis?). Kv. A3, gylis – 18 cm.



19. Segės, žalvarinės, plokštinės (?) fragmentėlis – pakraštėlis 1,5x0,7 cm dydžio ir 0,08 cm storio. Skardelės vienas kraštas užlenktas į apačią. Kv. A3, gylis – 19 cm.
20. Žvangučio, žalvarinio, apsilydęs fragmentėlis – išgaubta skardelė 1x0,8 cm dydžio. Skardelės storis – 0,05 cm. Kv. B2 – B3, gylis – 38 cm.
21. Dirbinio susilydžiusio, žalvarinio, gabalėlis – lydinys 0,95x0,65x0,4 cm dydžio. Atsitiktinis radinys, rastas radinio Nr.9 ir Nr.14 aplinkoje.

LAUKAGALIO KAPINYNŲ, VAD. PILIAKALNIŲ (KAIŠIADORIŲ R.),  
ŽVALGOMŲJŲ ARCHEOLOGIJOS TYRIMŲ 2002 M. NUOTRAUKŲ SĄRAŠAS

1. Laukagalio kapinynas iš pietų, pietryčių.
2. Tiriamas plotas iš pietų.
3. Tiriamas plotas iš vakarų (kairėje – nesuardytas kapas).
4. Tiriamas plotas iš šiaurės (priekyje, kairėje – kapo vieta).
5. Kapo vieta (kairėje) ir žiedas (dešinėje, tiriamo ploto sienelėje) iš šiaurės.
6. Žiedas (kairėje), vielutė ir degintinis kauliukas (dešinėje, kairiau šaknies).
7. Lobių ieškotojų iškasta duobė ir kapas tiriamame plote iš šiaurės.
8. Kapo pjūvis rytų – vakarų kryptimi 30 cm į šiaurę nuo tiriamo ploto pietinės sienelės iš šiaurės pusės.
9. Kapo duobės šiaurinė dalis iš šiaurės.
10. Iširta kapo duobės šiaurinė dalis iš šiaurės.
11. Laukagalio kapinynas ir tiriamo ploto vieta iš pietų, pietryčių.
12. Sutvarkytas iširtas plotas iš šiaurės vakarų.
13. Geležiniai dirbiniai, rasti tirtu ploto kv. A3, 15-33 cm gylyje: žaslų dalis (Nr.5; kairėje) ir apkalas (Nr.6; dešinėje).
14. Suardytų kapų pavieniai dirbiniai ir jų dalys – įkapės iš iširtu ploto: iš kairės į dešinę, viršuje – žiedas (Nr.7), žvangutis (Nr.8), apyrankės (žiedo ?; Nr.10) ir sagties (Nr.11) fragmentai; apačioje – vinutė (Nr.13), pasaginės segės (?; Nr.14), juostinės apyrankės (?; Nr.15), segės liežuvėlio (?; Nr.18), žvangučių (?; Nr.20 ir Nr.16), apkalėlių (Nr.9 ir Nr.17), plokštinių segės (?; Nr.19) ir susilydžiusio dirbinio (Nr.21) fragmentai; dešinėje – skardos-peilio ašmenų (?) gabalas (Nr.12).
15. Kapo šiaurinės dalies įkapės – žiesto puodo šukės (Nr.4; viršuje), skustuvas (Nr.1; apačioje, kairėje) ir peiliukas (Nr.2; apačioje, dešinėje).
16. Įkapės iš kapo – žiesto puodo šukės (Nr.4; viršuje), peiliukas (Nr.2 apačioje, kairėje), vinukas (Nr.3; apačioje, viduryje) ir peiliukas (Nr.2; apačioje, dešinėje).
17. Laukagalio spėjamo kapinyno vietos 2002 m. žvalgomųjų archeologijos tyrimų metu iširtas plotas iš šiaurės.



1



2

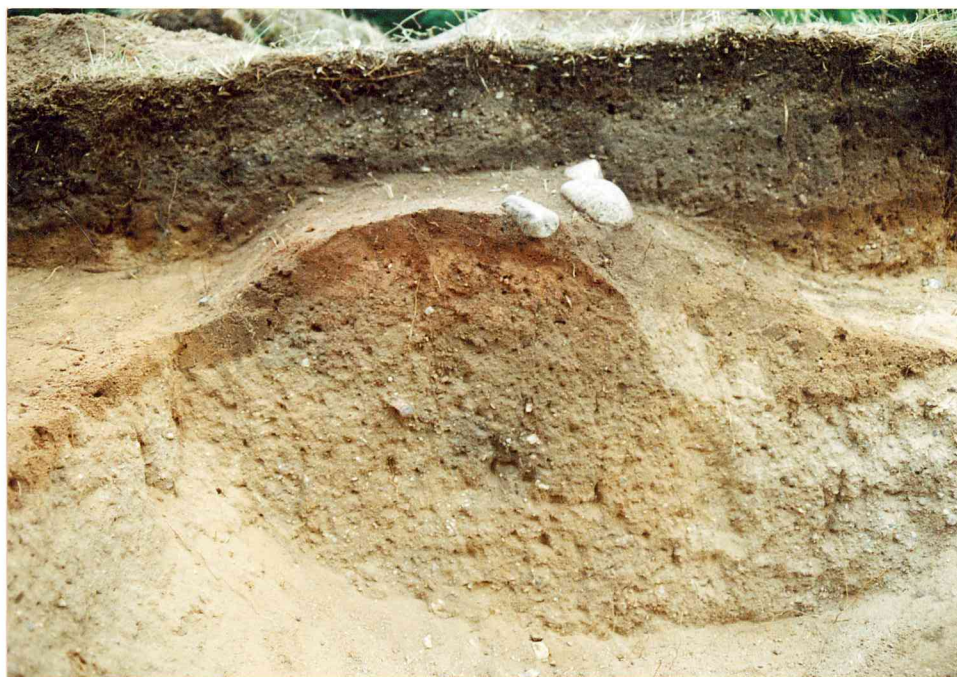


3





7



8



9



10



11



12



13



14



15



16





17

LAUKAGALIO (KRASNOSIOLKOS) SPĖJAMO KAPINYNŲ – SENŲJŲ KAPINIŲ  
VIETOS (KAIŠIADORIŲ R.) 2002 M. ŽVALGOMŲJŲ ARCHEOLOGIJOS  
TYRIMŲ NUOTRAUKŲ SĄRAŠAS

1. Laukagalio (Krasnosiolkos) spėjamas kapinynas iš pietryčių (nuo Žaslių – Paparčių kelio).
2. Spėjamas kapinynas iš pietų, pietryčių.
3. Spėjamo kapinyno tyrimų vieta iš pietvakarių (tvora – Laukagalio ir Krasnosiolkos kaimų riba).
4. Spėjamas kapinynas ir ištirtas plotas Nr.1 iš pietų, pietryčių.
5. Tiriamas plotas Nr.1 (priekyje) ir ištirto ploto Nr.2 vieta (toliau, aukščiau) iš pietų.
6. Ištirto ploto Nr.1 vieta (dešinėje) ir tiriamas plotas Nr.2 (kairėje) iš rytų, pietryčių.
7. Ištirtas plotas Nr.1 iš pietryčių.
8. Ištirtas plotas Nr.1 iš vakarų
9. Ištirtas plotas Nr.1 iš pietų.
10. Ištirtas plotas Nr.1 iš šiaurės.
11. Ištirtas plotas Nr.1 iš rytų.
12. Ištirtas plotas Nr.2 iš pietų.
13. Ištirtame plote Nr.1 aptiktas radinys.



1



2



3



4



5



6



7



8



9



10



11

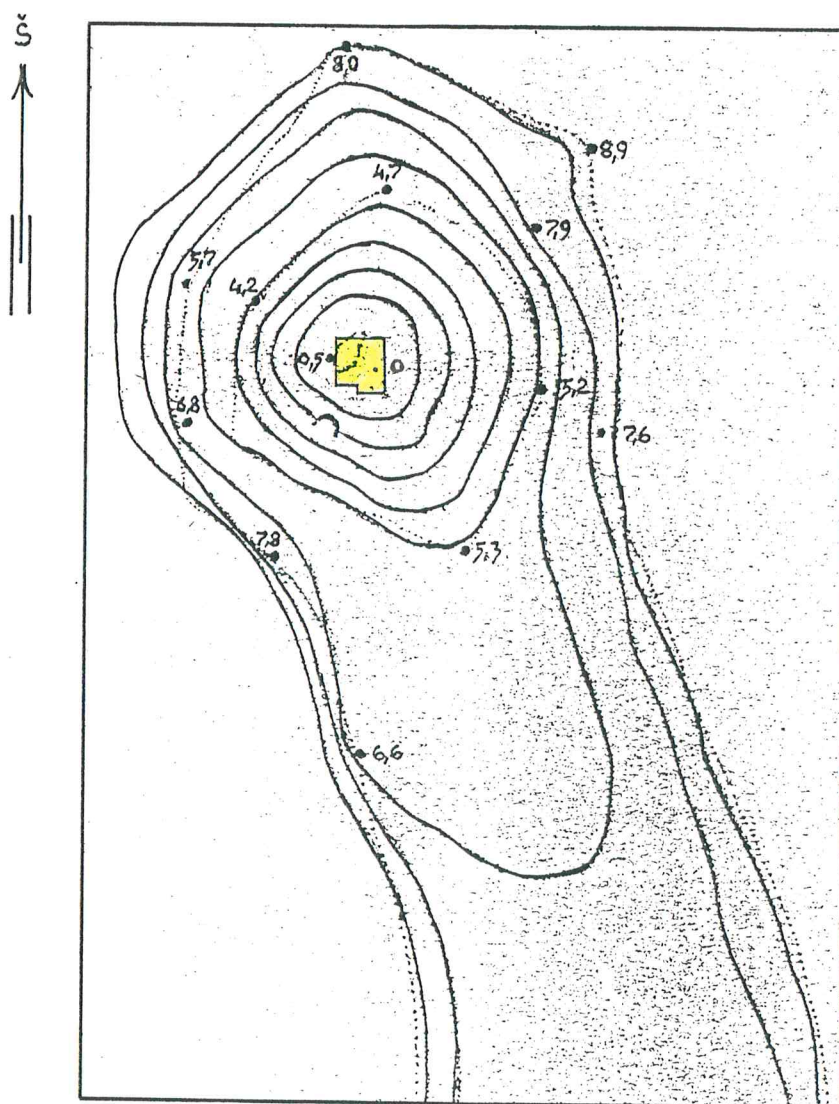


12



13

LAUKAGALIO KAPINYNŲ ŽVALGOMIEJI TYRIMAI 2002 M.  
IŠTIRTAS PLOTAS ANT "LAUKAGALIO PILIAKALNIO PLANO"  
M 1:1000

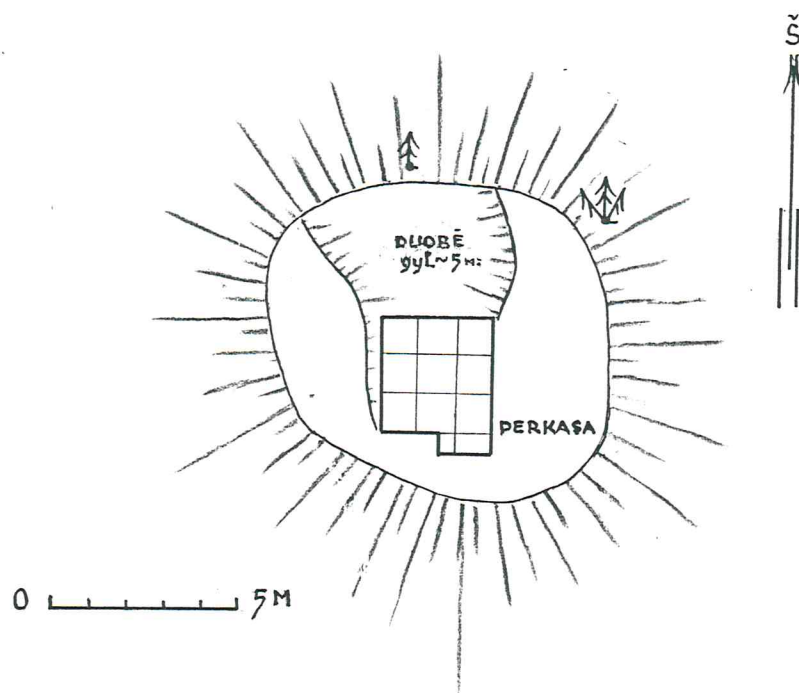


0 15 M

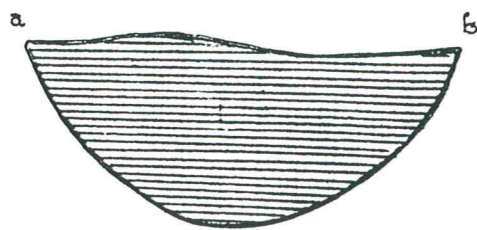
 - ištirtas plotas



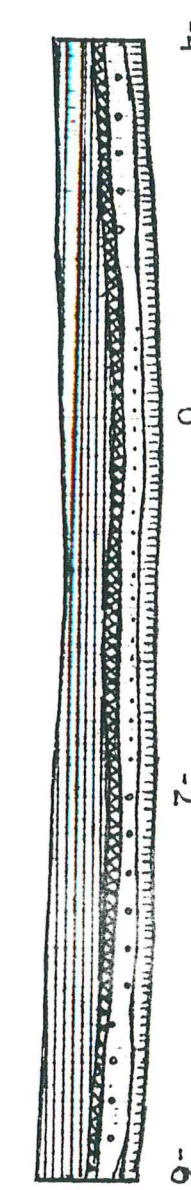
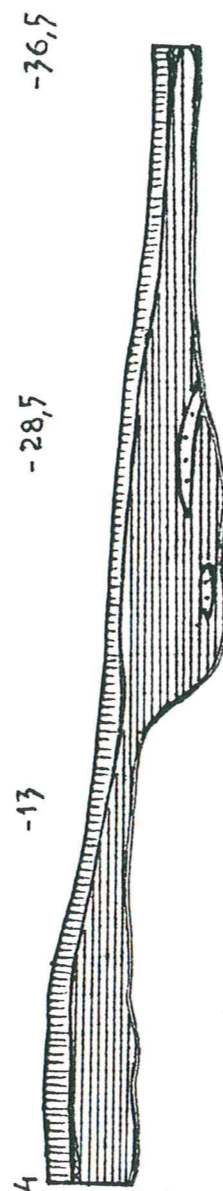
## LAUKAGALIO KAPINYNO TYRIMAI 2002 M. IŠTIRTO PLOTO SITUACIJOS PLANAS, M 1:1000



Lobių ieškotojų iškastos duobės pjūvis a-b 30-35 cm gylyje

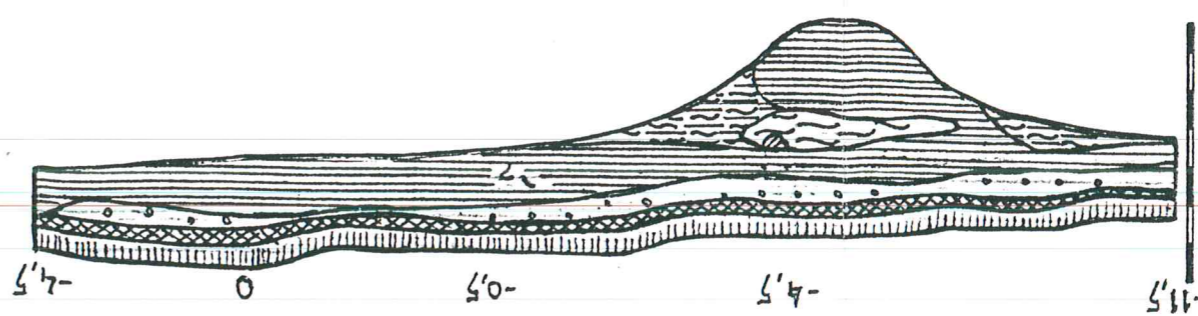
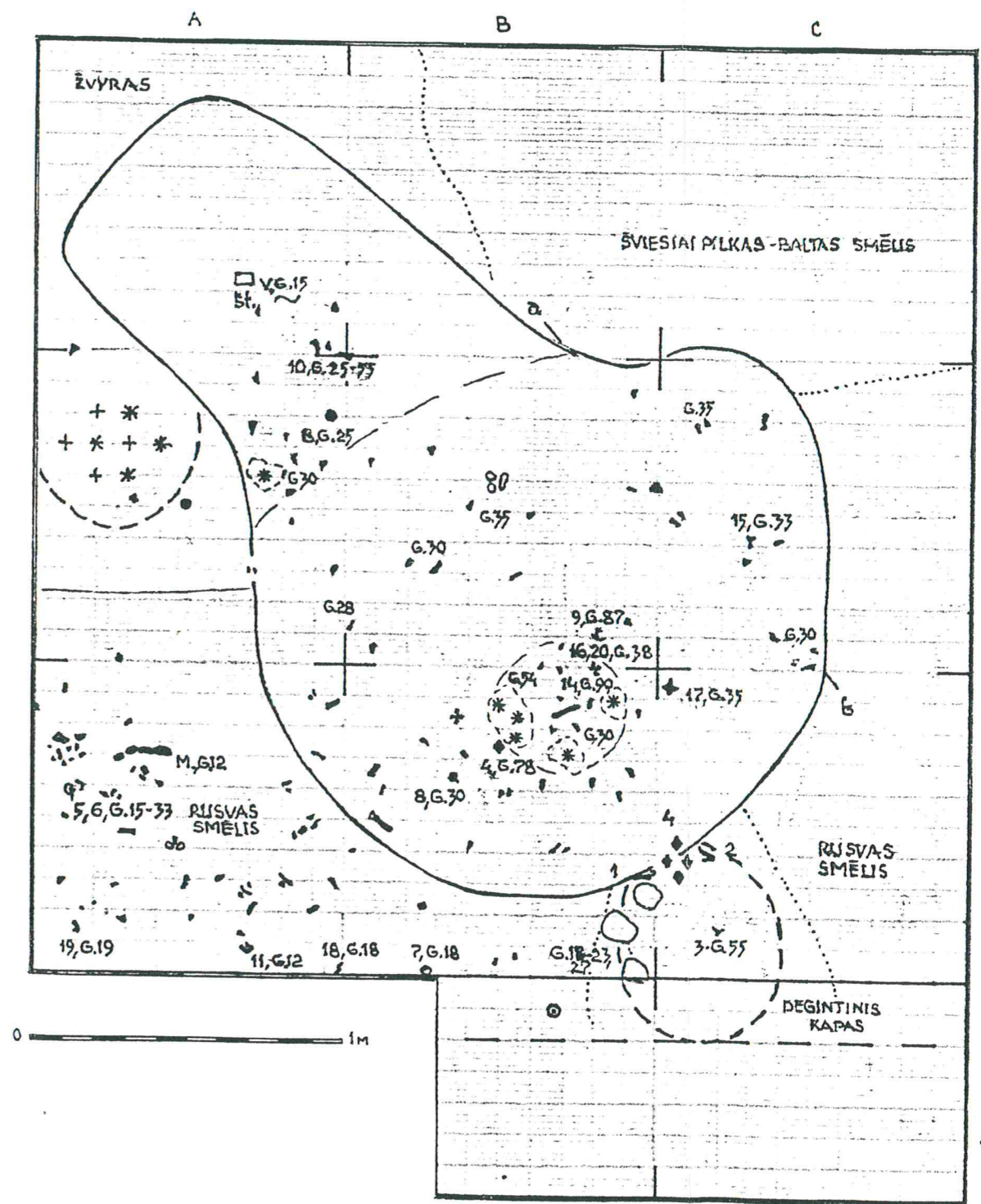


Molio sluoksnio virš kapo pjūvis c-d 21 cm gylyje



SUTARTINIAI ŽENKLAI:

- - radinių gylių matavimų vieta
- 18, G.18 - radinio vieta, sąrašo numeris ir gylis
- St. - stiklas
- ~ V.G.15 - viela
- B.G.25 - bulvės
- + - anglis
- \* - degėsiai
- M.G.12 - mediena
- - - - - kapo ir laužavietės vieta
- lobių ieškotojų iškasta duobė
- ..... - žemio grunto ribos
- ▨ - velėna
- ▨ - žemė
- ▨ - degėsinga žemė
- ~ ~ ~ - molis
- ~ — ~ - žemė su moliu
- ..... - smėlis
- ○ ○ ○ ○ - žvyras



LIETUVOS RESPUBLIKOS NEKILNOJAMŪJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ REGISTRAS  
 ARCHEOLOGINIŲ VIETŲ SĄRAŠAS

Eilės Nr.	Pavadinimas ir kodas	Adresas	Situacija, vietovė	Teritorijos plotas, ha	Irašymo data
1	2	3	4	5	6
	Laukagalio kapinynas, vad. Piliakalniu A 1685	Laukagalio k. Žaslių sen. Kaišiadorių r. Kauno aps.	0,55 km į p., p.v. nuo Laukagalio akmens su dubenėliais, vad. Didžiuoju aukuru, Didžiuoju, Velnio akmeniui, 0,3 km į r. nuo Gamentos pralaidos Laukagalio-Mikalaučiškių kelyje ir 0,2 km į š.r. nuo šio kelio.	0,84	2003-04-24

KPC Archeologijos paveldo instituto vadovas  
 2002-12-13

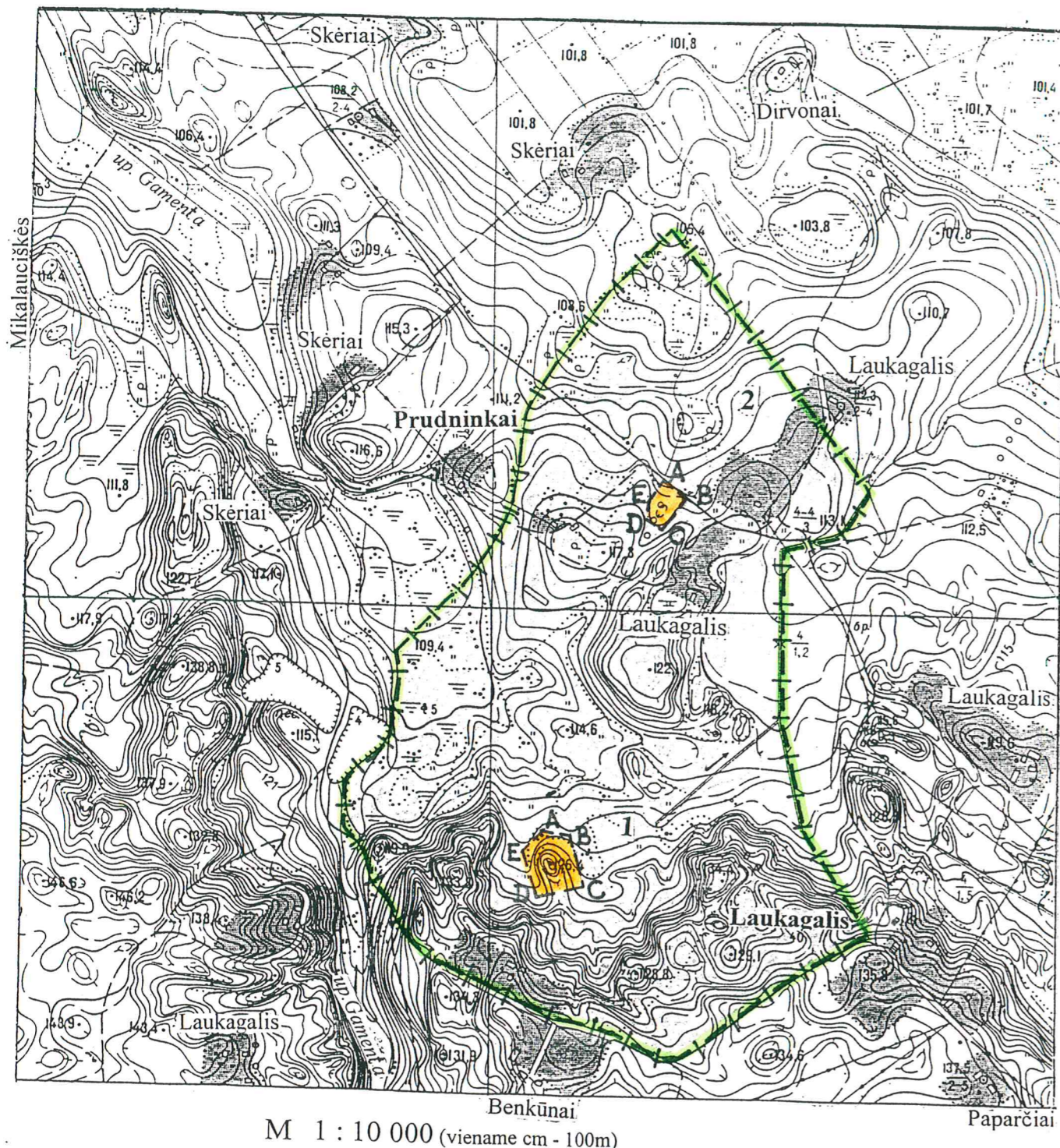


Bronius Dakanis

**LAUKAGALIO KAPINYNŲ, VAD. PILIAKALNIU (A )  
LAUKAGALIO AKMENS SU DUBENĖLIAIS,  
VAD. DIDŽIUOJU AUKURU, DIDŽIUOJU,  
VELNIO AKMENIU (A 1303 P)**

**TERITORIJOS RIBŲ IR VIZUALINĖS APSAUGOS ZONOS PLANAS**

Laukagalio k., Žaslių sen., Kaišiadorių r., Kauno aps.



**Pastaba:** 1. Nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje esantiems visiems žemės sklypams ir jų priklausiniams yra taikomos nekilnojamosios kultūros vertybės reglamente nustatytos šios vertybės priežiūros, tvarkymo ir naudojimo sąlygos.  
2. Nekilnojamos kultūros vertybės apsaugos nuo fizinio poveikio zona nenustatyta, nes nereikalinga.

TVIRTINU:  
... V. Karčiauskas/  
Kultūros paveldo centro direktorius  
2003m. ... mėn. 28 d.



Vertybės teritorijos ribų taškų koordinatės  
1994 m. Lietuvos koordinatinių sistemoje

**Laukagalio kapinynas, vad. Piliakalniu (A )**

Taško Nr.	Koordinatės		Žemėlapių lapo nomenklatūra
	X (B)m	Y(L)m	
A	6085527.4	543894.8	68/37
B	6085518.3	543945.0	68/37
C	6085434.1	543970.6	68/37
D	6085408.2	543891.4	68/37
E	6085492.5	543864.9	68/37

**Laukagalio akmuo su dubenėliais, vad. Didžioju Aukuru, Didžioju, Velnio akmeniu (A 1303 P)**

Taško Nr.	Koordinatės		Žemėlapių lapo nomenklatūra
	X (B)m	Y(L)m	
A	6086127.5	544092.5	68/37
B	6086101.0	544129.1	68/37
C	6086038.0	544092.0	68/37
D	6086052.6	544067.8	68/37
E	6086087.8	544066.1	68/37

Sutartiniai ženklai:

- vertybės teritorijos ribos
- vizualinės apsaugos zona

- Laukagalio kapinyno, vad. Piliakalniu (A ) teritorijos plotas – 0.84 ha
  - Laukagalio akmuo su dubenėliais, vad. Didžioju Aukuru, Didžioju, Velnio akmeniu (A 1303 P) teritorijos plotas – 0.32 ha
- Vizualinės apsaugos zonos plotas – 73.63 ha

Teritoriją nustatė:

KPC archeologijos paveldo instituto vadovas ... B. Dakanis (parašas)

Planą sudarė:  
KPC kartografavimo ir fiksacijos sk. vyresn. inž. ... M. Žvirblienė (parašas)

Tikrino:  
Kultūros paveldo centro direktoriaus pavaduotojas ... V. Kačinskas (parašas)

2003...-01-28  
(data)

Saukagalis kopinyvos, sod. Piliakalni / AR 314 / ir Saukagalis akmeninis dubenėliais, sod. Didžioju aukum, Didžioju, Velnio akmeniu

(nekilnojamosios kultūros vertybės pavadinimas ir kodas)

(acresas)

Saukagalis k., Tazlių sen., Klaipėdos r., Klaipėdos apskr.

### TERITORIJOS IR APSAUGOS ZONOS (Ų) PATIKSLINIMO AKTAS

Saukagalis  
(vietovė)

2002 m. gegužės mėn. 24 d.

Nodėsaviantis 2002 m. Saukagalis spėjamas kopinyvos (trumpai nurodoma: padidinta ar sumažinta teritorija bei apsaugos zona (os), ar tik apsaugos zona (os), tuo korio iki kokio plotu ha a(m), dėl kokių priežasčių ir kuo remiantis tai padaryta, kokie aplinkos elementai (ungti teritorija bei zona (as) ar išjungti iš jos (jų)) /AV 2016/ išvokomaisiais archeologijos tyrimais, būniais nustatyta, kad tai ne kopinyvos, o supuosto smėlio kalvelė ir, kad spėjamas Saukagalis piliakalnis /AR 314/- ne piliakalnis, o kopinyvos, sumažinta bususi trijų archeologijos objektų saugomos gamtinis laudisافتو/sutapatinta ir su reguliuojamo mstatymo/zona nuo 214.0 ha iki 73.63 ha, išjungiant iš buvusios zonos jos pietvakarinę dalį /spėto kopinyvos ir jos aplinką/ ir šiuos ytinę /returinę iš blos Saukagalis akmenini su dubenėliais/. Dabar nustatyta vizualinė apsaugos zona apima dvi archeologines vietas- Saukagalis kopinyvos ir akmenis su dubenėliais bei jos artimiausią gamtinę aplinką.

Vertybę kartografo Kultūros paveldo centro kartografas ir fikscijos sk. vyresnioji inžinieri Marija Žvirblienė

(istaiga, pareigos, vardas, pavardė)

(parašas)

Teritoriją ir zoną (as) vietoje patikslino:

Kultūros paveldo centro Archeologijos paveldo instituto sodovas

(istaiga, pareigos)

Dobas

(parašas)

Bronius Dobas

(vardas, pavardė)

Archeologijos paveldo instituto archeologas

(istaiga, pareigos)

Renaldas Augustinaičius

(parašas)

(vardas, pavardė)

(istaiga, pareigos)

(parašas)

(vardas, pavardė)



© KULTŪROS PAVELDO CENTRAS

KULTŪROS VERTYBĖS  
REGISTRAVIMO DUOMENU LAPAS

Objekto įregistravimo Nr.:  
MC 5032

Kultūros vertybės kodas:  
A1685

Kadastro (regist.) kodas (-ai):

1. Pavadinimas *Šlapinynas*  
2. Vardas *Saukagalo/sad. Piliakalniui*

I. \*EKSPERTIZĖS

1. Ekspertai:

1. Vardas *Jonas* pavardė *Balčiūnas*  
darbovietė ir pareigos *Kultūros paveldo centro Archeologijos paveldo*  
išvados *Turi archeologinę vertę.*  
*instituto vyriausiojo archeologo*

Data *2003 01 30*

Parašas *[Signature]*

2. Vardas *Romas* pavardė *Janockis*  
darbovietė ir pareigos *Atėtuos istorijos institutas, mokslo darbuotojas*  
išvados *Turi kultūrinę vertę*

Data *2003-02-10*

Parašas *[Signature]*

3. Vardas  
darbovietė ir pareigos  
išvados

Data

Parašas

2. Komisija, taryba: pavadinimas  
išvados

Data

II. ĮRAŠYMAI Į SĄRAŠUS

1. Įrašyta IP sąrašė: IP Nr. . pagrindinė vertė . data  
medžiaga įrašymui ruošė

2. Įtraukta į LA: LA kodas . data . dokumento pavadinimas

3. Įrašyta į paminklų sąrašus *AR 314*

1. Paminklo kodas *AR 314* . data *1972-03-30* . dokumento Nr. *17*  
dokumento pavadinimas *Kultūros ministerijos Ekologijos nutarimas*

2. Paminklo kodas . data . dokumento Nr.

3. Paminklo kodas . data . dokumento Nr.

4. Įrašyta į Registrą: kodas *A1685* . data *2003-04-25* . dokumento Nr. *U-114*  
dokumento pavadinimas *Kultūros vertybių apsaugos departamento*

5. Paskelbta kultūros paminklu: data *įsakymas* . dokumento Nr.  
dokumento pavadinimas

6. Išbraukta iš Registro (paminklų sąrašų): data . dokumento Nr.  
dokumento pavadinimas

7. Perkelta į kitą Registro sąrašą: kodas . data . dokumento Nr.  
dokumento pavadinimas

## III. TERITORIJA IR APSAUGOS ZONA

1. Teritorija: nustatymo data 2002, patvirtinimo data 2003 01 28, plotas 0,84 ha  
nustatė ir patvirtino Kultūros paveldo centras
2. Teritorijos geografinės koordinatės A: x-6179985.0, y-383976.1; B: x-6179957.0, y-384034.7;  
C: x-6179910.1, y-384003.8; D: x-6179941.4, y-383957.6
3. Apsaugos nuo fizinio poveikio zona: nustatymo data, patvirtinimo data, plotas  
nustatė ir patvirtino
4. Vizualinės apsaugos zona: nustatymo data 2002, patvirtinimo data 2003 01 28, plotas 73,63 ha  
nustatė ir patvirtino Kultūros paveldo centras

## IV. KITI DUOMENYS

1. Apsaugos reglamentas (įteikimo data, kas ir kam įteikė)
2. Nuosavybės raida ir likimas
3. Pasiūlymai saugojimui
4. Pagrindinės dosje sudėtis
5. Papildomos dosje sudėtis
6. Kita dokumentacija ir informacija
7. Kultūros paveldo centro atsakingas specialistas Bronius Dakaris  
Data 2003 01 30 Pavardė, parašas

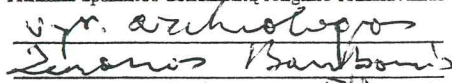


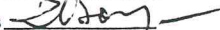
\* – ekspertizų dalyje privaloma užpildyti arba ne mažiau dviejų ekspertų, arba (ir) tarybos, komisijos pozicijas:

Pastabos. 1. Pajuodintas pozicijas privaloma užpildyti objektą įrašant į Registrą  
2. Neužpildytos duomenų lapo vietos nerodomos, tačiau esama punktu numeracija nesikeičia.

## DOSJĖ PATIKRINTAS

Atitinka apskaitos dokumentų rengimo reikalavimus

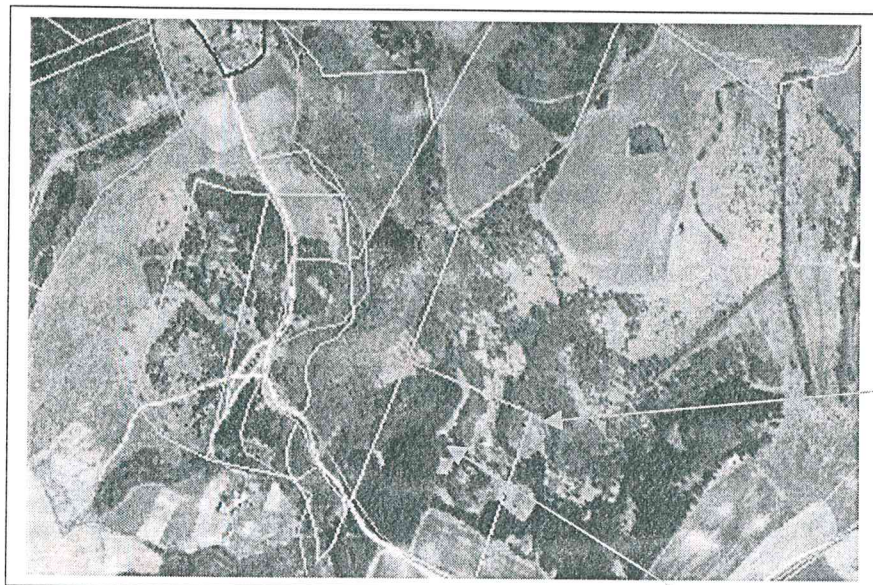


 Data 2003 03 06 Parašas 

Išrašas suformuotas: 2003 01 27

Laukagalio kapinynas, Laukagalio akmuo su dubenėliais,

Laukagalio k., Žaslių sen., Kaišiadorių r., Kauno aps.



Kapinynas

Kadastro numeris: 4935/0004:118

Sklypo adresas: Kaišiadorių r. Laukagalis

Plotas: 5,81 ha



Objektas /Laukagalio akmuo/ neidentifikuotas

Išrašą parengė: ..... R. Žvirblis





LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA  
KULTŪROS VERTYBIŲ APSAUGOS DEPARTAMENTAS  
KAUNO TERITORINIS PADALINYS

2003 03 04 Nr. 88

2003-02-18 Nr. (5.3)-2-121

Kultūros paveldo centro  
Direktoriui V. Karčiauskui

DĖL LAUKAGALIO KAPINYNŲ VAD. PILIAKALNIŲ

Vykdant LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą siunčiame objekto situacijos vietovės patikslinimą:

1. 0,65 km. į p., p.v. nuo Laukagalio akmenų (...);
2. 0,3 km. į rytus nuo Gamintos pralaidos (...).

Kultūros vertybių apsaugos departamento  
Kauno teritorinio padalinio viršininkė

I. Vaškeliene

V. Didžpetris2058883

Rotušės a. 29  
LT 3000 Kaunas

Tel. 8 (27) 208664  
Faks. 8 (27) 228641  
El. paštas: kaunas@heritage.lt

Atsiskaitomoji sąskaita Nr. 10002457742  
AB Bankas "Hansa-LTB"  
kodas 73000

8869268

LAUKAGALIO PILIAKALNIO, VAD.PAVALIŲ (AR 314), LAUKAGALIO AKMENS  
 SU DUBENĖLIAIS, VAD.DIDŽIUOJU AKURU (AR 315) RESPUBLIKINĖS  
 REIKĖMĖS ARCHEOLOGIJOS PAMINKLŲ IR LAUKAGALIO SENKAPIŲ, VAD.  
 LYNŲ ŠLAITU (AV 2016) - VIETINĖS REIKĖMĖS ARCHEOLOGIJOS PAMINKLO  
 TERITORIJŲ, REGULIUOJAMO UŽSTATYMO IR SAUGOMO GAMTINIO LANDŠAFTO  
 ZONŲ

P L A N A S

Kaišiadorių rajonas, Žaslių apylinkė, Laukagalio kaimas.  
 Paminklų teritorijų žemės valdytojas - Žaslių apylinkės Taryba.  
 Reguluojamo užstatymo zonos, sutampančios su saugomo gamtinio  
 landšafto zona žemės naudotojas - Žaslių apylinkės Taryba ir  
 ūkininkai K.Savickas, E.Zagorskienė, A.Paulauskas, V.Čiulada  
 ir E.Ošanova.

Sutartiniai ženklai

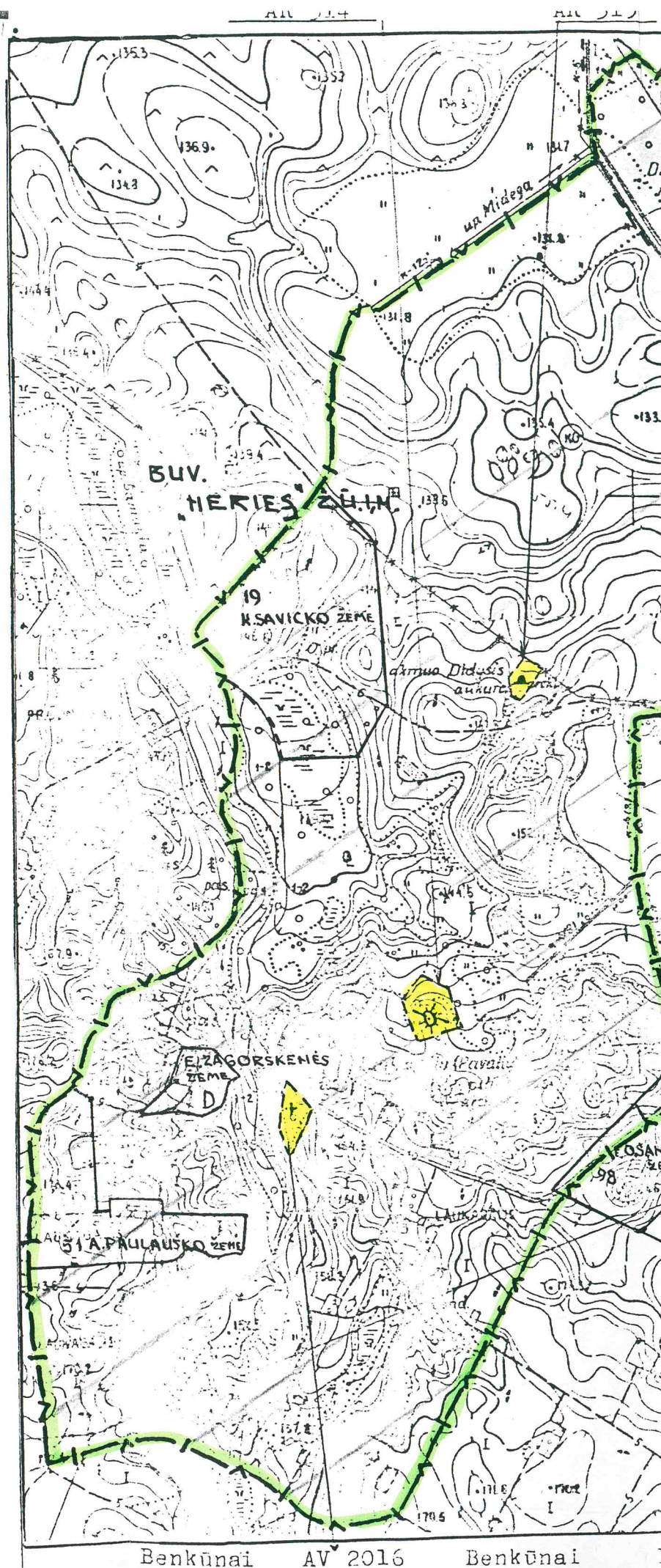
▲ akmuo

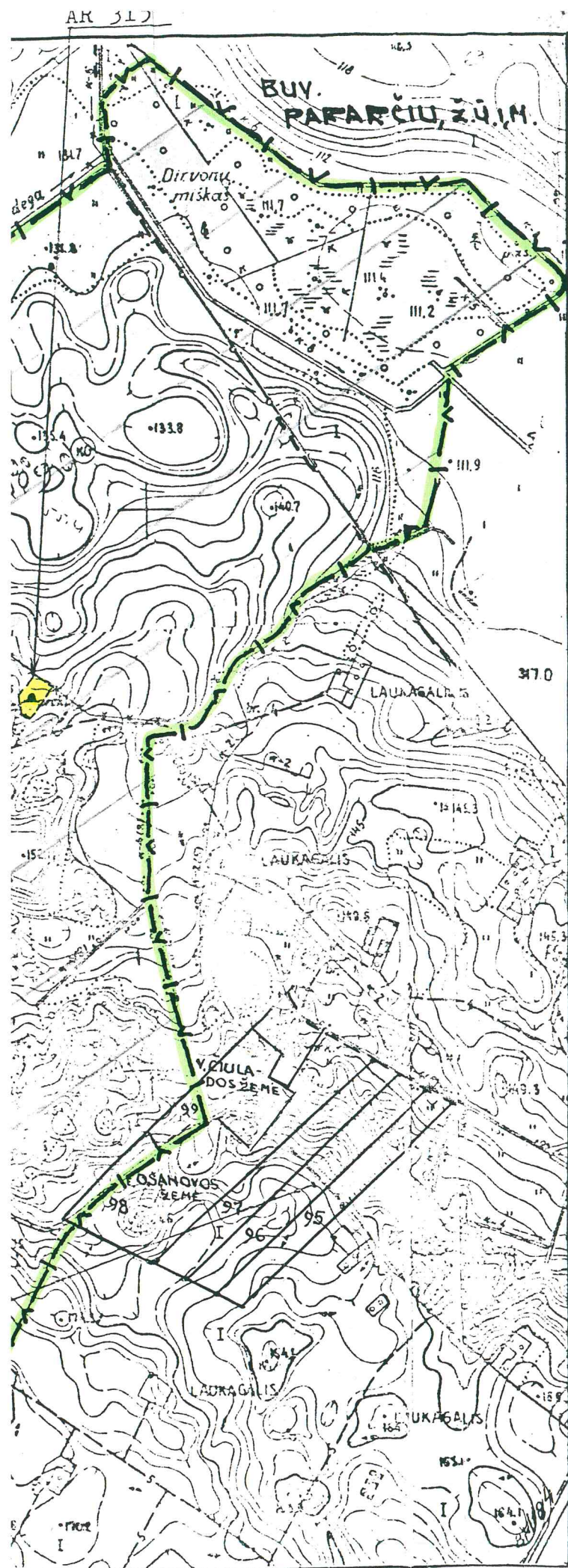
⊛ Piliakalnis

⊞ Senkapiai

▨ Paminklo teritorija: AR 314 0,84 ha, miško  
 AR 315 0,32 ha, ariamos  
 AV 2016 0,42 ha, miško

▨ Reguluojamo užstatymo zonos, sutampančios su sau-  
 gomo gamtinio landšafto zona 214,0 ha  
 Buv.Paparčių ž.ū.įm. 30,0 ha  
 Buv.Neries ž.ū.įm. 165,1 ha  
 K.Savicko žemė 10,8 ha  
 E.Zagorskienės žemė 1,2 ha  
 A.Paulausko žemė 5,80 ha  
 V.Čiulados žemė 0,51 ha  
 E.Ošanovos žemė 0,56 ha





TERITORIJĄ TVIRTINU:

Kultūros paveldo mokslinio centro  
 direktorius *V. Karčiauskas*  
 199.4.m. .... mėn. 28.d.



SUDERINTA:

Žemės ūkiomministerijos žemės  
 tvarkymo departamento žemėtvarkos  
 ir žemės naudojimo skyriaus  
 viršininkas *S. Deveikis*  
 199.4.m. .... mėn. 17.d.

Kaišiadorių rajono valdybo  
 199.4.m. .... mėn. 08.d.  
 Potvarkiu N. ....



Paminklų teritorijų centrų geografinės koordinatės

AR 314 X= 6089049 Y= 5351576

AR 315 X= 6089604 Y= 5351795

AV 2016 X= 6088853 Y= 5351324

(pagal 1942m. koordinacijų sistemą)

- |  |                        |                 |
|--|------------------------|-----------------|
| Kaišiadorių rajono kultūros ir švietimo skyriaus vedėjas (komisijos pirmininkas) | <i>B. Balčiūnas</i>    | A. Balčiūnas    |
| Kultūros skyriaus paminklotvarkininkas   | <i>O. Lukoševičius</i> | O. Lukoševičius |
| Rajono žemėtvarkininkė   | <i>R. Ražanskaitė</i>  | R. Ražanskaitė  |
| Rajono architektas   | <i>Z. Sakalauskas</i>  | Z. Sakalauskas  |
| Kultūros paveldo mokslinio centro archeologas                                    | <i>B. Dakanis</i>      | B. Dakanis      |
| Žaslių apylinkės viršaitis   | <i>A. Mataitis</i>     | A. Mataitis     |
| Ūkininkas  | <i>K. Savickas</i>     | K. Savickas     |
| Ūkininkė   | <i>E. Zagorskienė</i>  | E. Zagorskienė  |
| Ūkininkas  | <i>A. Paulauskas</i>   | A. Paulauskas   |
| Ūkininkas  | <i>V. Čiulada</i>      | V. Čiulada      |
| Ūkininkė   | <i>E. Ošanova</i>      | E. Ošanova      |

Lauke kartografavo: Valstybinio žemėtvarkos instituto  
 I žemės kadastro skyrius 1993.06.

Planą sudarė: Grupės vadovė *G. Milienė* G. Milienė  
 Inžinierė *D. Burneikienė* D. Burneikienė

1993.10.27

## Kaišiadorių rajono (Kauno aps.) archeologinių vietų pagrindinių apskaitos darbų užbaigimo projektas

### Ivadas

Vadovaujantis Valstybinės paminkloaugos komisijos 2000 01 21 sprendimu Nr. 67, pagal Kultūros paveldo centro Archeologinių vietų tyrimų, inventorizavimo ir apskaitos dokumentų rengimo programas (programa Nr. 19 "Pagrindinių apskaitos darbų užbaigimas"), 2001 m. Alytaus ir Marijampolės apskrityse vykdytas neaiškios archeologinės vertės objektų žvalgymas ir žvalgomieji tyrimai (79 objektuose vykdyti jų kultūrinės vertės nustatymo žvalgomieji tyrimai, dar 42 objektai žvalgyti). Ištirtas bendras 795 kv. m plotas, po tyrimų 47 kultūros vertybės bus įrašytos į Registro Archeologinių (39) ir Memorialinių (8) vietų sąrašus, o 46 vietos bus pasiūlytos išbraukti iš valstybės saugomų kultūros paveldo objektų sąrašų. Iš Alytaus ir Marijampolės apskrityse tyrinėtų ir žvalgytų objektų – 35 buvo nežinomos archeologinės vietos. Vykdam šią programą, dirbo ir talkino 14 archeologų.

Šiais metais archeologinių vietų ir objektų pagrindinių apskaitos darbų užbaigimą numatoma vykdyti Kauno ir Klaipėdos apskričių rajonuose. Pagal Kultūros paveldo centro Archeologinių vietų apskaitos ir tyrimų darbų programą "Pagrindinių apskaitos darbų užbaigimas" šiuos darbus planuojama atlikti ir Kaišiadorių rajone.

Į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registro Archeologinių vietų sąrašą jau įrašytos 58 Kaišiadorių rajono (Kauno aps.) archeologinės vietos. Dauguma jų, kaip turinčios neabejotiną archeologinę vertę, į Registrą buvo įrašytos vadovaujantis "paspartintos apskaitos" principu, t.y. panaudojant pagrindinius apskaitos duomenis (Kaišiadorių r. archeologines vietas tokiu būdu į Registrą įrašinėjo dr. Egidijus Šatavičius).

Tačiau Kaišiadorių rajone liko dar 15 objektų, kurie nebuvo įrašyti į Archeologinių vietų sąrašą, nes nepakako duomenų jų archeologinės vertės pagrindimui. Šie objektai 1972 03 30 buvo įrašyti į Archeologijos paminklų respublikinės ir vietinės reikšmės sąrašus (Laukagalio kapinynas įrašytas 1984 12 11), vadovaujantis tais archeologinių vietų apskaitos kriterijais, kurie neatitinka šiandienos reikalavimų. Minėti 15 Kaišiadorių r. objektų, vadovaujantis įstatymo "Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo įgyvendinimo" 9 straipsniu, turi būti saugomi tol, kol bus nuspręsta dėl jų įrašymo į Registrą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 10 04 nutarimu Nr. 1196 bei Ilgalaikių kultūros vertybių išsaugojimo darbų programos įgyvendinimo priemonių planu (4 punktas ir paminkloaugos vadovų nurodymais), pagrindinis dėmesys turi būti skiriamas valstybės saugomų objektų, esančių AR, AV, IP ir LA sąrašuose, bet dar neįrašytų į Registrą, kultūrinės vertės nustatymui. Respublikoje tokių objektų yra 434.

### Objektas, tikslas

Dėl duomenų stokos (neaptikta konkrečios vietos archeologinių radinių ar kultūrinio sluoksnio, neaiški rastų radinių chronologija ar vietos teritorija bei išlikimas) į Registrą iki šiol neįrašyti šie valstybės saugomi objektai Kaišiadorių r.:

1. Baruolių kapinynas (AV 228),
2. Dalinionių, Paltininkų kapinynas (AV 210),
3. Gliubiškio kapinynas (AV 227),
4. Krasnosiolkos kapinynas (AV 219),
5. Lalėnų kapinynas (AV 220),
6. Lapainios akmens amžiaus stovykla (AR 303),
7. Laukagalio kapinynas (AV 2013),
8. Laukagalio piliakalnis (AR 314),
9. Miežionių kapinynas (AV 215),
10. Miškiniškių, Guvelių kapinynas (AV 232),
11. Pakalniškių kapinynas (AV 223),
12. Paparčių piliakalnis, vad. Pilies kalnu (AR 293),
13. Pentiškių kapinynas (AR 297),
14. Rečionių kapinynas (AV 211),
15. Rusių, Zūbiškių kapinynas (AV 240).

Daugumos minėtų archeologinių objektų 1977 m. ieškojo ir jų vietas nustatė Mokslinė metodinė kultūros paminklų apsaugos taryba (toliau – MMT; M. Černiauskas ir N. Survilienė; M. Černiauskas. Kaišiadorių rajono 1977 m. archeologijos paminklų kartografavimo ekspedicijos ataskaita, 1977 12 25; toliau – M. Černiauskas, 1977) ir Respublikinis žemėtvarkos projektavimo institutas (toliau – RŽPI; žr. Lietuvos TSR Kaišiadorių r. kultūros ir gamtos paminklų katalogas, V., 1978; toliau – KGPK, 1978; kaišiadorių rajono kultūros ir gamtos paminklų žemėlapis, M 1: 100000, 1978; Kaišiadorių rajono kultūros ir gamtos paminklų žemėlapis, M 1:20000, 1978). 1983 m. jų teritorijas nustatė ir pažymėjo laikiniais riboženkliais MMT (B. Dakanis ir R. Olišauskas) ir Visasajunginio aerofotogeodezinių tyrinėjimų instituto Vakarų filialas (toliau – VISCHAGI; žr. Kaišiadorių rajono archeologijos paminklų patikrinimo aktas. Kaišiadorys, 1983 09 30; toliau – Aktas, 1983) pagamino teritorijų (išskyrus Miškiniškių kapinyno) planus (Kaišiadorių rajono gamtos, istorijos ir kultūros paminklų planai, M 1:10000, 1988). Žemėlapius ir katalogą (žr. Lietuvos TSR Kaišiadorių rajono gamtos, istorijos ir kultūros paminklų katalogas. - V., II leidimas, 1988; toliau – GIKPK, 1988; Kaišiadorių rajono gamtos, istorijos ir kultūros paminklų žemėlapis, M 1:100000, 1988; Kaišiadorių rajono gamtos, istorijos ir kultūros paminklų žemėlapiai, II leidimas, M 1:10000, 1988) pagamino RŽPI. Be to, šiems objektams Kultūros paveldo centras (toliau – LKPMC; B. Dakanis ir J. Balčiūnas) ir Valstybinis žemėtvarkos institutas (toliau – VŽI) 1993 m. daugeliui iš šių objektų nustatė apsaugines zonas (žr. Kaišiadorių rajono archeologijos paminklų lankymo ir zonų nustatymo suvestinė. Kaišiadorys, 1993 07 04; toliau – Suvestinė, 1993 07 04; Kaišiadorių rajono archeologijos paminklų apsauginių zonų planai, M 1: 10000, 1995). Žvalgymų metu aptikti dar ir spėjami Darsūniškio bei Kareivionių kapinynai ir neaiškios paskirties Visginų akmuo su iškaltu grioveliu (apie minėtus objektus žr. projekto priedus Nr. 1 – 18). Šių objektų žvalgomieji tyrimai taip pat nei kiek nemažiau svarbūs, nes jie neįrašyti į jokių saugomų vertybių sąrašus.

Vykdam šį projektą, 2002 m. planuojama papildomai žvalgyti **visas** nurodytas Kaišiadorių rajono neaiškios archeologinės vertės vietas. Žvalgymas leis nustatyti, ar tikrai visose 15 – oje dar neįrašytų į Registrą archeologinių vietų tiksliai kultūrinės vertės nustatymui reikia žvalgomųjų tyrimų – kasinėjimų. Atlikus visų minėtų objektų žvalgymą, šiais metais bus vykdomi **5 objektų** (tų, kurių vertės be tyrimų nustatyti

neįmanoma) žvalgomieji archeologijos tyrimai. Kiekviename neaiškios vertės objekte planuojama ištirti apie 50 m<sup>2</sup> plotą (pvz., Rečionių ir Rusių, Zūbiškių kapinyuose, kurių nustatytos spėjamos teritorijos didelės, reikėtų ištirti žymiai didesnius plotus). Iš viso Kaišiadorių rajono neaiškios vertės archeologijos objektuose bus tiriamas apie 250 m<sup>2</sup> plotas. Tuo atveju, kai objekto kultūrinei vertei pagrįsti ir teritorijai nustatyti užteks mažesnio ištirto ploto, planuojamas plotas turės būti tiriamas kitame šio rajono neaiškiamame objekte. Kilus neaiškumui dėl vieno ar kito objekto žvalgomųjų archeologijos tyrimų tikslingumo, problemas bus galima spręsti konsultuojantis su kitais archeologais – ekspertais, kurie dirbs analogiškose ekspedicijose Kauno apskrities rajonuose.

Šiais metais žvalgomieji archeologijos tyrimai planuojami spėjamuose Lalėnų, Laukagalio (2), Miškiniškių ir Pakalniškių archeologinėse vietose. Dėl įvairių priežasčių (neįsileis žemės savininkai, žvalgant paaiškės, jog archeologinei vertei pagrįsti kasinėjimai nebūtini arba užteks mažesnio tiriamojo ploto nei planuojama) tyrimai bus vykdomi kituose aukščiau išvardintuose objektuose.

### **Vykdytojai**

Kaišiadorių rajono neaiškios kultūrinės vertės objektų žvalgymą ir žvalgomuosius tyrimus vykdys ir mokslinę tyrimų ataskaitą parengs autorinis kolektyvas, kurio suformavimą ir veiklą jame numato Autorių ir gretutinių teisių įstatymas.

### **Lėšos ir vykdymo terminai**

Projekte numatytiems darbams 2002 m. reikalingas skirti ne mažiau kaip 10 000 Lt (į šią sumą įskaitant kelionės bei gyvenimo ekspedicijoje išlaidas, tyrimų ir mokslinės ataskaitos parengimo sąnaudas, teritorijos ribų plano paregimą Registruui pagal nustatytus įkainius). Darbas planuojamos vykdyti nuo pradėto programos finansavimo iki 2002 m. gruodžio 15 d.

Visų Kaišiadorių r. archeologinių vietų pagrindinių apskaitos darbų užbaigimas truks mažiausiai 2 metus ir kainuos apie 30 000 Lt.

Archeologas ekspertas



Bronius Dakanis

2002 01 09

LAUKAGALIO PILIAKALNIO, VAD. PAVALIŲ PILIAKALNIU (AR-314)  
(ARCHEOLOGIJOS PAMINKLO, PATVIRTINTO LIETUVOS TSR KULTŪROS MINISTERIJOS  
1972 m. KOVO 30 D. NUTARIMU NR.17, PAIMTO APSKAITON) TERITORIJOS RIBŲ

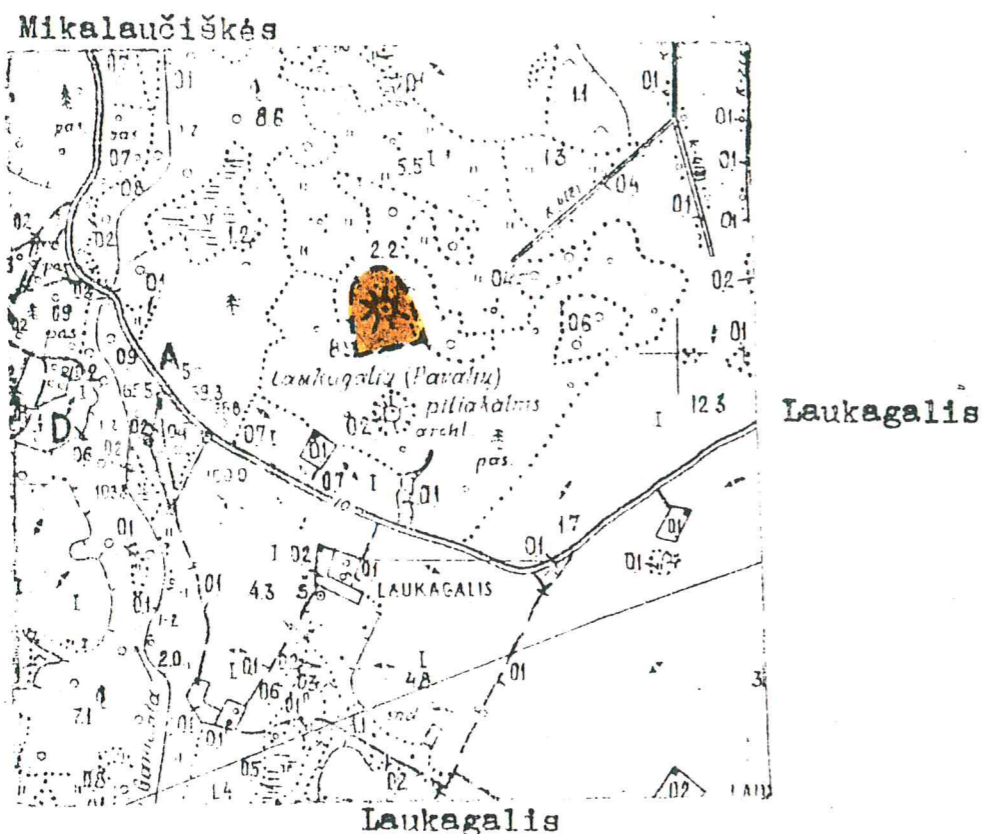
P L A N A S

Kaišiadorių raj. Žaslių apyl. Laukagalio kaimas "Neries" kolėktis

TVIRTINU:

Kultūros ministerijos Muziejų ir  
kultūros paminklų apsaugos valdybos  
viršininkas

1988 m. gegužės 23 d. E. Misiulis



M 1:10000

1 centimetre 100 metrų

Plotas: 0,74 ha - miškas

Pastaba: Paminklo teritorijoje draudžiami bet kokie statybos,  
žemės ir žemės ūkio darbai, išskyrus šienavimą.

Mokslinės metodinės kultūros paminklų apsaugos  
tarybos archeologijos skyriaus viršininkas

*B. Dakanis*  
B. Dakanis

Kaišiadorių raj. kultūros skyriaus vyr. metodi-  
ninkas kultūros paminklų apsaugai

*C. Velskuvienė*  
C. VELSKUVIENĖ

Kaišiadorių raj. vyr. inžinierius žemėtvarkininkas

*R. Račanskaitė*  
R. RAČANSKAITĖ

Kaišiadorių raj. Neries kol. stovas

*A. Čelienius*  
A. ČELIENIUS

Planą sudarė:

Vakarų filialas "VISCHAGI"  
ITE-2  
Būrio v-kas J. Mitrulevičius  
Inžinierius S. Gailius



KRASNASIOLKOS SENKAPIŲ (AV-219) (ARCHEOLOGIJOS PAMINKLO, PATVIRTINTO LIETUVOS TSR KULTŪROS MINISTERIJOS 1972 m. KOVO 30 d. NUTARIMU NR.17, PAIMTO APSKAITON) TERITORIJOS RIBŲ

P L A N A S

Kaišiadorių raj. Paparčių apyl. Krasnasiolkos kaimas,  
Paparčių kol.



M 1:10000

1 centimetre 100 metru

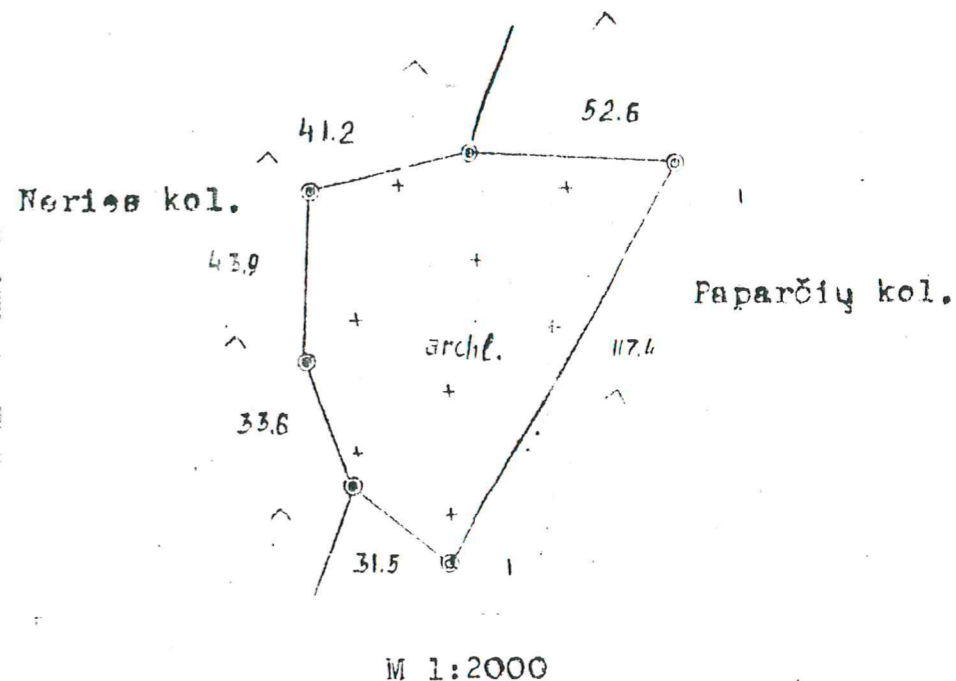
Plotas 0,60 ha - nenaudojama žemė

Pastaba: paminklo teritorijoje draudžiami bet kokios statybos, žemės ir žemės ūkio darbai, išskyrus šienavimą.

TVIRTINU:

Kultūros ministerijos Muziejų ir kultūros paminklų apsaugos valdybos viršininkas

1988 m. gegužės 23 d. E. Mišulis



Mokslinės metodinės kultūros paminklų apsaugos tarybos archeologijos skyriaus viršininkas

*B. Dakenis*  
B. Dakenis

Kaišiad. raj. Kultūros skyriaus vyr. metodininkas kultūros paminklų apsaugai

*G. Vėniskuvienė*  
G. Vėniskuvienė

Kaišiadorių raj. vyr. inžinierius žemėtvarkininkas

*S. J. J. J.*  
S. J. J. J.

Kaišiadorių raj. Paparčių kol. atstovas

Planą sudarė:

Vakarų filialas "VISCHAGI"

ITE-2 1988.04.15.

Būrio v-kas *J. Mitrulevičius* J. Mitrulevičius

Inžinierius *S. Čiulis* S. Čiulis



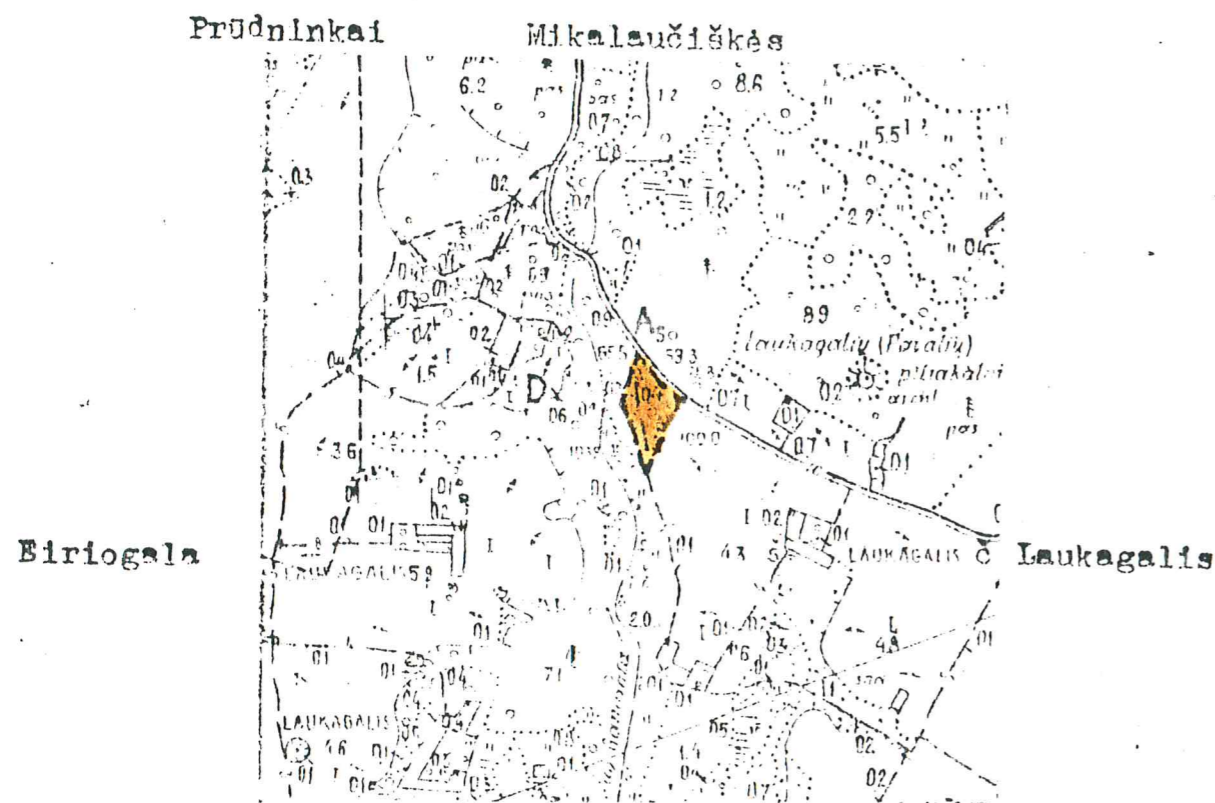
LAUKAGALIO SENKAPIŲ, VADINAMŲ LYNO ŠLAITU (AV-2016) (ARCHEOLOGINIO PAMINKLO, PATVIRTINTO LIETUVOS TSR KULTŪROS MINISTERIJOS 1984 m. GRUODŽIO 11 d. NUTARIMU NR.135, FAIMTO AFSKAITON) TERITORIJOS RIBŲ

P L A N A S

Kaišiadorių raj. Žaslių apyl. Laukagalio kaimas  
Neries kolūkis

TVIRTINU:  
Kultūros ministerijos Muziejų ir  
kultūros paminklų apsaugos valdybos  
viršininkas

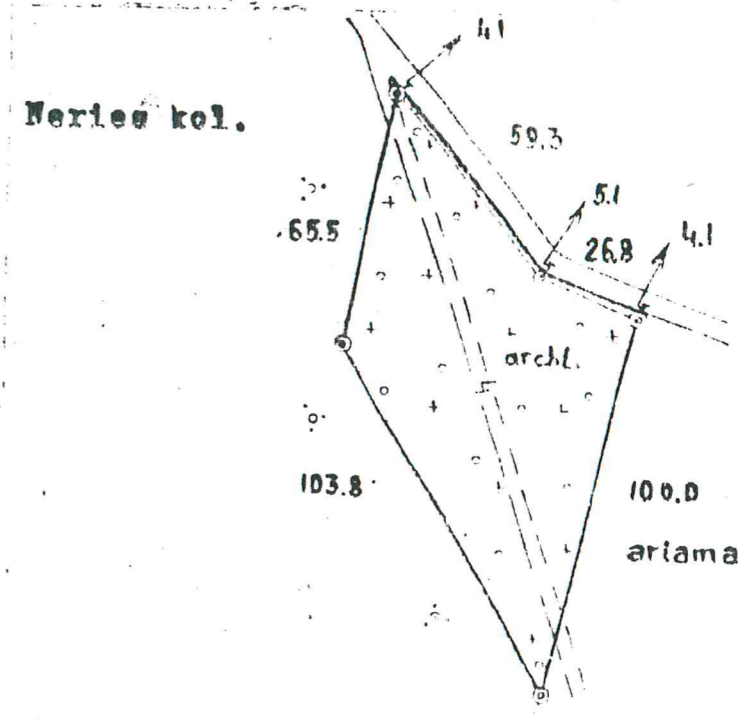
1988 m. gegužės 23 d. E.M. Štalius



Laukagalio Laukagalio

M 1:10000  
1 centimetre 100 metrų  
Plotas: 0,56 ha - miškas

Pastaba: paminklo teritorijoje draudžiami bet kokie statybos, žemės ir žemės ūkio darbai, išskyrus šienavimą.



M 1:2000

Mokslinės metodinės kultūros paminklų apsaugos tarybos archeologijos skyriaus viršininkas

B. Bakanis

Kaišiad.raj. Kultūros skyriaus vyr. metodininkas kultūros paminklų apsaugai

Kaišiadorių raj. vyr.inžinierius žemėtvarkininkas

Kaišiadorių rajono Neries kol.atstovas

Planą sudarė:  
Vakarų filialas "VISCHAGI"  
MEF-2 1988.04.15.  
Būrio v-kas J. Mitrulevičius  
Inžinierius

# MUZIEJAI ir PAMINKLAI

9



VILNIUS „MOKSLAS“ 1991

## MUSEUMS AND MUSEOLOGY

ALVYDAS JOKUBAITIS

### Summary

The article presents a brief historical review of the origin and development of museology and its contemporary characteristics. From the beginning of the 16th century museum work became the object of the special science — museology. Through the years of cultural development, a great deal of new museum experience has been accumulated. Quite a new stage in the development of museology was recognized as separate and independent.

In the article the author expresses the idea that the development of museum work must be tightly connected with museology as a new science.

## MAŽAI ŽINOMI I TŪKSTANTMEČIO IR II TŪKSTANTMEČIO PRADŽIOS KAPINYNAI

BRONIUS DAKANIS

Lietuvos teritorijos gyventojai I tūkstantmetyje ir II tūkstantmečio pradžioje mirusiuosius laidojo pilkapiuose ir kapinynuose (senkapiuose). Iki 1977 m. literatūroje buvo nurodyti 866 tokio laidojimo paminklai<sup>1</sup>. 1985 m. buvo paskelbta duomenų dar apie 20 I—V a. pilkapių ir pavienių pilkapių<sup>2</sup>, o 1987 m. — apie 45 V—XII a. Rytų Lietuvos pilkapynus<sup>3</sup>.

Lietuvos teritorijoje aptinkami kapinynai skirstomi į 8 grupes. I tūkstantmečio pr. m. e. pabaigoje Baltijos pajūryje (pietuose — iki Šilutės apylinkių, pietryčiuose — iki Jūros aukštupio ir šiaurės rytuose — iki Salanto ir Platelių ežerų), nykstant pilkapiams, mirusieji pradėti laidoti nedeginti kapuose su akmenų vainikais. Toks laidojimo paprotys išnyko VI a. pabaigoje ar VII a. pradžioje. Į pietus nuo kapinynų su akmenų vainikais, Šilutės rajono pietinėje ir rytinėje dalyje, aptinkama II—IV a. nedegintų mirusiųjų kapinynų be akmenų vainikų. Jie priskiriami prie Nemuno deltos grupės. Nemuno santakų su Nerimi ir Nevėžiu apylinkėse bei šių upių pakrantėse (daugiausia Nemuno ir Neries dešiniajame krante) mirusieji nuo I iki V—VI a. buvo laidojami kapinyuose nedeginti (Vidurio Lietuvos I—IV a. kapinynų grupė). Nuo VI a. čia vyrauja deginimo paprotys. Išsiskiria Vidurio Lietuvos VI—XIII a. kapinynų grupė. Jos arealas šiaurėje siekia Panevėžio apylinkes, šiaurės vakaruose — Šušvės baseiną, Ariogalos apylinkes, pietuose — Šešupės vidurupį, o vakaruose tęsiasi iki pat Kaliningrado srities. Žemaitijoje paprotys mirusiuosius laidoti pilkapiuose išnyko IV amžiuje. Ėmė plisti Vidurio Žemaitijos V—XII a. kapinynai. X—XI a. čia atsiranda degintinių kapų, o XII a. — jų daugėja. Lietuvos šiaurės vakaruose paplito Šiaurės Vakarų Lietuvos

<sup>1</sup> Lietuvos TSR archeologijos atlasas: I—XIII a. pilkapiai ir senkapiai. V., 1977. T. 3 (toliau — LAA, 1977).

<sup>2</sup> Dakanis B. Mažai žinomi I—V a. pilkapiai // Muziejai ir paminklai (toliau — MP). V., 1985. T. 7. P. 56—64.

<sup>3</sup> Dakanis B. Mažai žinomi V—XII a. Rytų Lietuvos pilkapiai // MP. V., 1987. T. 8. P. 57—68.

pietryčius nuo Kauno—Kėdainių kelio ir 0,15 km į pietus ir pietvakarius nuo Barupės ir Urkos santakos, į pietus nuo užtvankos ant Urkos (Kėdainių GIKPK, 1985, p. 223).

16. *Laukagalis* (Kaišiadorių raj. Žaslių apyl.). KVIM muziejuje buvo siaurėjančiais gyvuliniais galais apyrankė su keturkampio skersinio pjūvio lankeliu, puoštu įkirstais kryželiais. Muziejaus inventoriaus knygoje (registracijos Nr. 1193) nurodyta, kad apyrankė rasta Laukagalyje, Lino šlaite. Apyrankė, kaip dingusi, nurašyta 1948 metais. 1983 m. archeologinė ekspedicija Kaišiadorių rajone išsiaiškino, kad Lino šlaitas XX a. pirmosios pusės paminklų dokumentacijoje buvo sutapatintas su Laukagalio piliakalniu. Laukagalio (Pavalių) piliakalnio anketoje, sudarytoje 1935 m. S. Martinkaus, nurodoma, kad „pašlaitėje buvę rasti žalvariniai sagtis ir apyrankis“, kuris „graviruotas gėlėmis“. „Sagti“ pasiėmęs S. Surmilavičius. Išsiaiškinta, kad tai ne piliakalnio pašlaitė, o Lino šlaitas, kitaip dar vadinamas Pašlaite, nes LZV anketoje, surašytoje 1935 m. J. Jakšto, pažymėta, kad „Lino šlaitas=Pašlaitys“. Tai esąs kalniukas, prie kurio šlaito buvęs išplautas aukso gabalėlis, už kurį gauta 100 rb (VAK. B. 26, p. 148, 150). Pats S. Surmilavičius ekspedicijai parodė Lino šlaitą ir papasakojo, kad jį ardamas radęs „apyrankę (viengubą), pentiną, sagą“, kuriuos atidavęs nežinomam asmeniui. Radimvietė — tai smėlingas, kiek pakilęs laukų kraštas prieš Pagurių (Gamantos) upelio dešinią krantą. Jis yra 0,85 km į pietvakarius nuo Laukagalio Didžiojo (arba Aukuro) akmens, 0,2 km į pietvakarius nuo Pavalių piliakalnio ir į pietvakarius nuo Laukagalio—Mikalaučiškių kelio. Nustatyta radimvietės — kapinyno (AV-2016) — teritorija užima 100×100 m plotą, apaugusį pušimis (1983 m. žvalgė MMT). Maždaug 0,25 km į šiaurę ir šiaurės vakarus nuo kapinyno buvo Prūdninkų kaimo kapinės, vadinamos Kapinėlėmis, Prancūzkapiais.

17. *Lieporiai* (Siaulių raj. ir apyl.). 1984 m. J. Katkus Siaulių „Aušros“ istorijos ir etnografijos muziejui (toliau — ŠAM) perdavė Lieporiuose rastus VI—VIII a. radinius: 2 įmovinius kirvius, 3 įmovinius ietigalius, siaurėjančiais šešiakampiais galais apyrankę, kiaurakryžmį smeigtuką su grandinėlės dalimi, grandinėlę su klevo sėklos formos pakabučiu, pusę ratelinio smeigtuko galvutės, smeigtuko adatą, 4 apgalvio plokšteles ir plokštelės dalį, 2 įvijėlių gabalėlius (ŠAM, GEK 33987—33999). Nustatyta, kad kapinynas yra 0,8 km į šiaurės vakarus nuo Lieporių kaimo kapinių, 0,5 km į rytus nuo Saltenio upelio dešiniojo kranto ir 0,05 km į šiaurės vakarus nuo Rygos—Tilžės kelio. Jis įrengtas nedidelės, plokščiu viršumi kalvos pietvakariniame šlaite bei viršūnėje ir pietryčių—šiaurės vakarų kryptimi užima maždaug 120 m ilgio ir 80 m pločio teritoriją. Kapinynas dabar ariamas, o pietrytinėje jo dalyje pasodinta dar ir vaismedžių bei vaiskrūmių. 1985 m. ŠAM žvalgant kapinyną (AR-1727), jo ariamame paviršiuje rastas įmovinis ietigalis, peiliukas tiesia nugarėle ir apgalvio plokštelė. J. Katkus pasakojo, kad daugiausia radinių rasta nustatytos kapinyno teritorijos pietrytinėje dalyje ir viduryje (1984 m. žvalgė Istorijos institutas ir ŠAM, 1985 m.— MMT ir ŠAM).

18. *Lingės* (Šilalės raj. Upynos apyl.). V. Statkevičiaus duomenimis, archeologinių radinių iš Lingių buvo patekę į Bijotų D. Poškos muziejų,

1984 03 15

07-04-1083

Dėl Laukagalio senkapio  
apsaugos

Kaišiadorių raj. Vykdomajam  
komitetui

Respublikiniam Šeštovarkos  
projektavimo institutui

Kaišiadorių raj. Kultūros  
skyriui

Kaišiadorių raj. Dasių apyl.  
LDT Vykdomajam komitetui

Kaišiadorių raj. Merio kolūkio  
valdybai

Pranešame, kad, remiantis Lietuvos TSR istorijos ir kultūros paminklų apsaugos ir naudojimo įstatymu, į pastovią Lietuvos TSR kultūros paminklų apskaitą įrašytas Dasių apylinkės Laukagalio kaimo senkapis, vadinamas Lyno Šlaitu, su II-XIII a. vadiniais. Senkapis yra 0,8 km į pietvakarius nuo Laukagalio archeologinio ožmens, vadinamo Didžiuoju arba Aukuru ir 0,25 km į pietvakarius nuo piliakalnio, vadinamo Pavaičių piliakalniu, į pietvakarius nuo tarpkaiminio kelio Laukagalio-Likalaučiškės ir į rytus nuo Gramantos dešiniojo kranto, pušynėlyje. Senkapio plotas maždaug 100x100 m.

Senkapio paėmimo į apskaitą pagrindas - Mokslinės metodinės kultūros paminklų apsaugos tarybos 1983 m. švėgymo duomenys.

Prašytume pasirūpinti šio vertingo archeologijos paminklo apsauga.

Muziejų ir kultūros paminklų  
apsaugos valdybos viršininkas

E. Misulius

Mokslinės metodinės kultūros  
paminklų apsaugos tarybos  
pirmininkė

I. Barauskaitė

B. Džeknis, 6209097

5  
Kaišiadorių rajono Žaslių apyl. Laukagalio  
piliakalnio teritorijos ir apsauginės zonos  
ribų nustatymo

A k t a s

"Neries4 kol.

1976 m. rugsėjo 30 d.

10X  
Komisija, susidedanti iš Trakų muziejaus atstovo  
A.Paulausko, rajono kultūros skyriaus vedėjos O.Jakubavičie-  
nės, rajono gamtos apsaugos inspektoriaus J.Lilo, vyr.inžinie-  
riaus žemėtvarkininko A.Stekionio ir kolūkio valdybos pirmi-  
ninko V.Pilipavičiaus, konstatuoja:

1. Paminklo teritoriją sudaro Laukagalio piliakal-  
nis su jo šlaitais. Paminklinės teritorijos ribos eina nuo  
piliakalnio papėdės aplink 15 m.

2. Paminklo apsauginę zoną sudaro 25 m pločio juosta  
aplink paminklo teritoriją. Jos ribos eina atitinkamai 40 m.  
aplink nuo piliakalnio papėdės.

3. Piliakalnio aplinkinę teritoriją ir apsauginę zo-  
ną sudaro 0,85 ha /Visas sklypas nenaudojama žemė apsodinta  
prieš du metus pušimis/

4. Visame nustatytame paminklo teritorijos ir apsau-  
ginės zonos plote draudžiama vykdyti bet kokius žemės ir sta-  
tybos darbus, ganyti gyvulius.

5. Nustatytos apsauginės zonos kraštines ribas natū-  
roje pažymėti riboženkliais, sutvarkyti bei nurodyti takus.

6. Paminklo teritorijos ir apsauginės zonos tvarkymo  
darbus derinti su LTSR Kultūros ministerijos Muziejų ir Kul-  
tūros paminklų apsaugos valdyba.

Komisija: A.Paulauskas

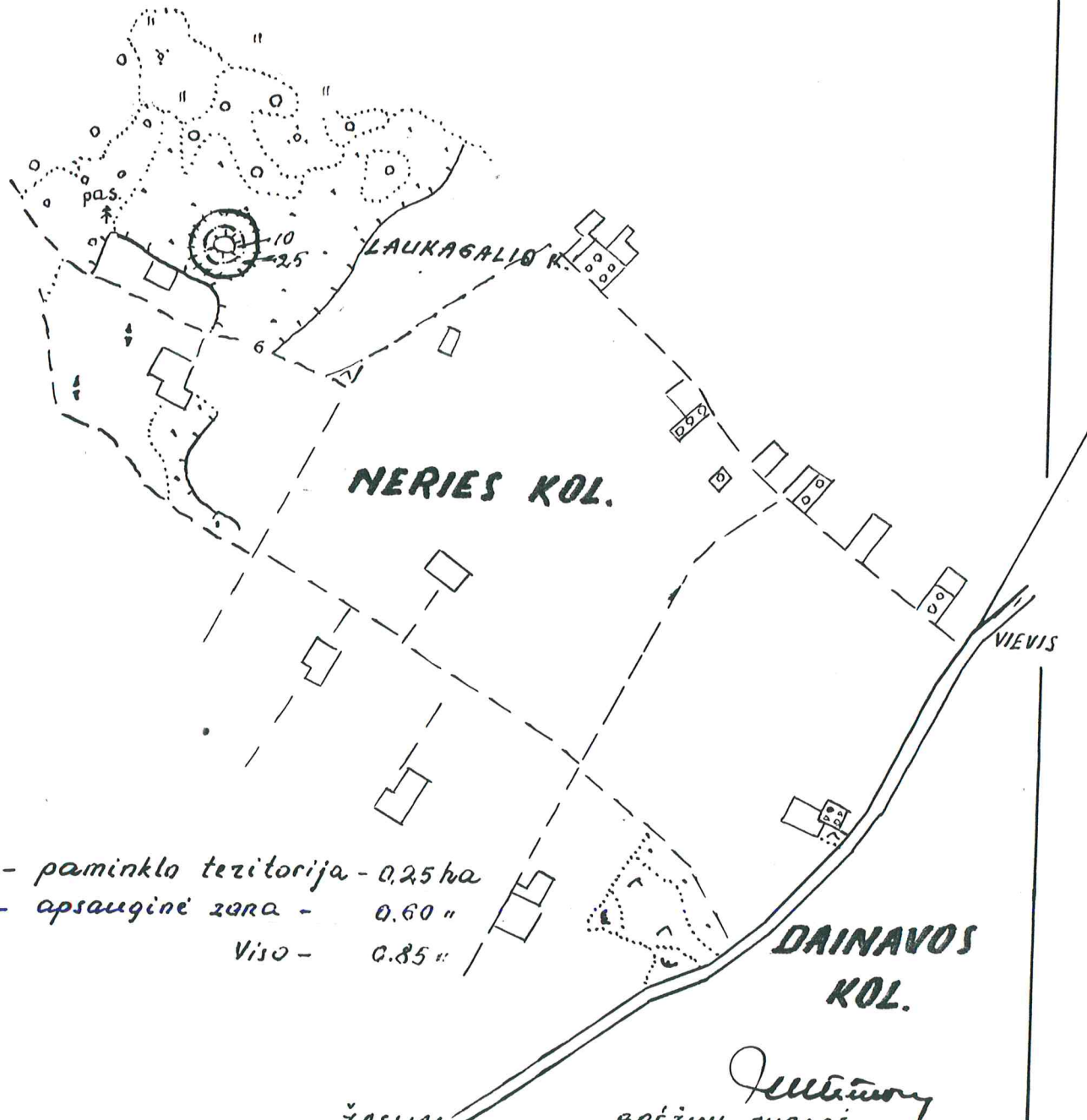
O.Jakubavičienė

J.Lilas

A.Stekionis

V.Pilipavičius

# LAUKAGALIO PILIAKALNIO / KAIŠIADORIŲ RAT. / PAMINKLINĖS TERITORIJOS IR APSAUGINĖS ZONOS RIBŲ SCHEMA



- - - - paminklo teritorija - 0.25 ha  
 + + + + apsauginė zona - 0.60 "  
 Viso - 0.85 "

BRĖŽINI SUDARĖ:  
 vyresn. žemėtv. inž.  
 I. A. Stekionis

M 1:10000

76. IX. 28.

Kaišiadorių rajono Paparčių apyl. Krasnosiolkos  
senkapis paminklinės teritorijos ir apsauginės  
zonos ribų nustatymo

A k t a s

Paparčiai

1976 m. spalio 4 d.

Komisija, susidedanti iš Trakų muziejaus atstovo A.Paulausko, rajono kultūros skyriaus vedėjos O.Jakubavičienės, rajono gamtos apsaugos inspektorius J.Lilo, vyr.inžinieriaus žemėtvarkininko A.Stekionio ir Paparčių kolūkio valdybos pirmininko J.Juodžio, ir "Neries" kolūkio pirmininko V.Pilipavičiaus, konstatuoja:

1. Paminklo teritoriją sudaro Krasnosiolkos senkapis su jo šlaitais. Paminklinės teritorijos ribos eina 10 m pločio juosta aplink senkapio papėdę, t.y. 40 m spinduliu nuo senkapio viršūnės.
2. Paminklo apsauginę zoną sudaro 10 m pločio juosta aplink paminklo teritoriją.
3. Senkapio paminklinę teritoriją ir apsauginę zoną sudaro 0,60 ha, t.sk. - 0,45 ha ganyklos ir 0,15 ha nenaudojamos žemės.
4. Visame nustatytame paminklos teritorijos ir apsauginės zonos plote draudžiama vykdyti bet kokius žemės ir statybos darbus, ganyti gyvulius /išskyrus šienavimą/, Būtina nukelti vielos tvorą, kuri pastatyta ant Neries ir Paparčių kolūkių ribos ir eina per senkapio vidurį. Tvorą privalo nukelti Paparčių kolūkis ir pratęsti ją vakarine senkapio puse.
5. Nustatytos apsauginės zonos kraštines ribas būtina natūroje pažymėti riboženkliais, prie paminklo pastatyti paminklinę lentą, sutvarkyti bei nurodyti takus.
6. Paminklo teritorijos ir apsauginės zonos tvarkymo darbus derinti su LTSR Kultūros ministerijos muzieju ir Kultūros paminklų apsaugos valdyba.

Komisija: A.Paulauskas

O.Jakubavičienė

J.Lilas

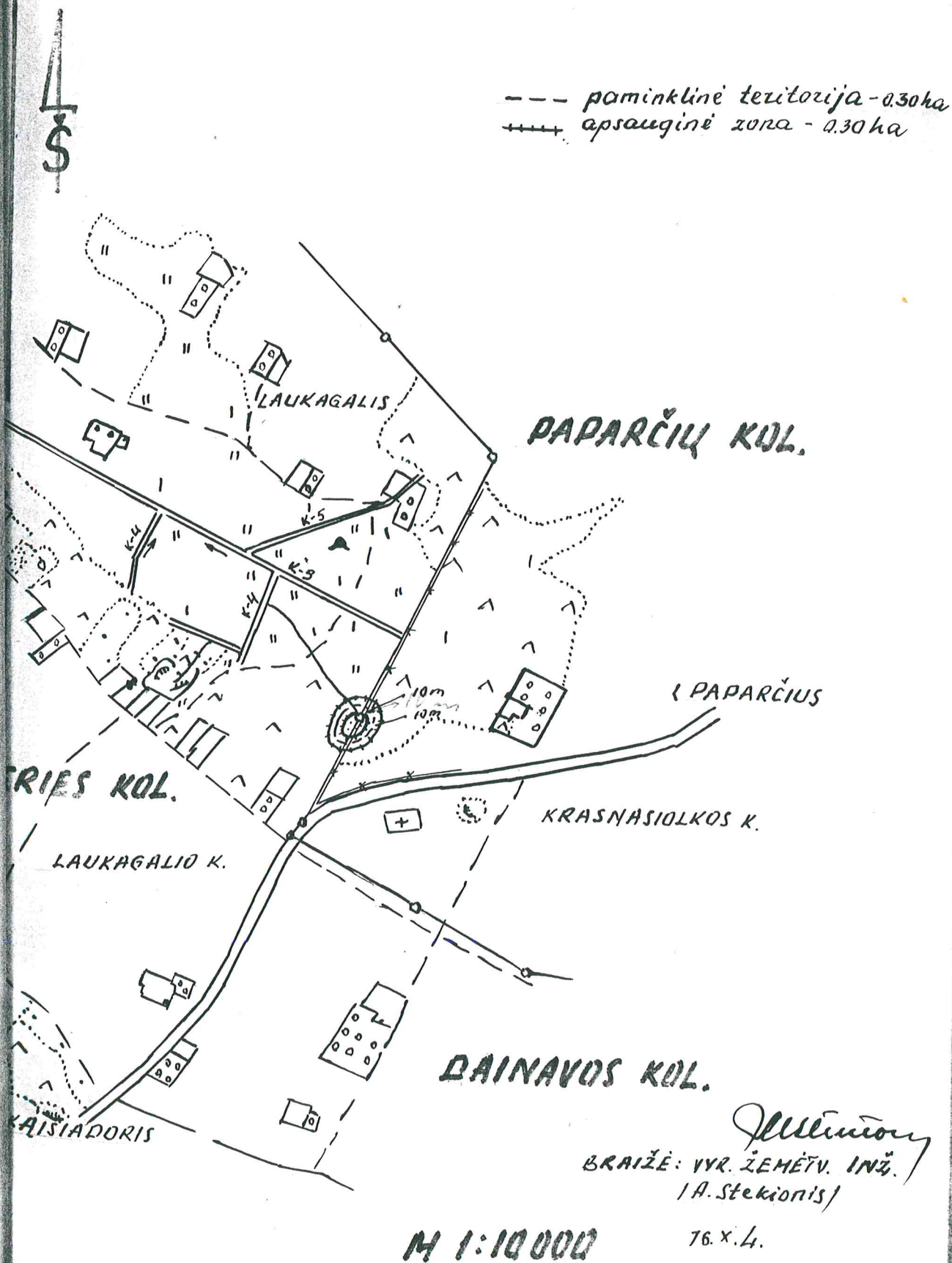
A.Stekionis

J.Juodis

V.Pilipavičius



# Kaišiadorių raj. Krasnasiolkos senkapių paminklinės teritorijos ir apsauginės zonos ribų schema



Žinios iš  
LIETUVOS ŽEMES VARDYKAS

Surašė:

193. 5.m. spalio .....mėn.  
.....s-los  
Jakštas Jonas .....mokytojas-a

Skilties Nr.

1. 20.
- 2b. Pavalių piliakalnis - 47m.
6. Ž.k.
7. Piliakalnis.
8. Smėlis.
10. Nuo kaimo į vakarus 0,5 klm.
12. Pasakojama, kad piliakalnyje esą pakasti pinigai.

... Trakų .....apskritis  
... Žaslių .....vabalėnis  
... Laukagalio km.  
.....

*Žin. kart kart Laukagalio km.*

Žinios iš  
LIETUVOS ŽEMĖS VARDYNAS

Surašė:

1935. m. spalio ..... mėn.

..... m-los

Jakštas Jonas ..... mokytojas-a

Skilties Nr.

1. 13.
- 2b. Lino šlaitas. = *Pašlaitys*
6. Ž.k.
7. Kalniukas.
9. Apie 1 ha.
10. Į vakarus nuo kaimo apie 1 klm.
12. Pasakoja, kad prie šio šlaito ravelis buvęs išplovęs aukso gabalėlių. Už jį gavo 100 rublių.

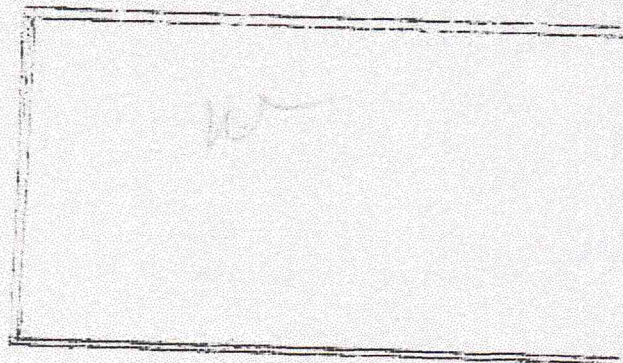
Trakų ..... apskritys

Žaslių ..... valsčius

Laukagalio km.

*Nr. 47*

*150*



Paminklo Nr. 47.

Rūšis *Piliakalnis*

Trakų  
Žaslių

apskr.  
valst.

Skaitčius *nenas*

Vietos žmonių vadinamas

*Piliakalnis ir Karaliaus pilaitės*

*Laukagalio*

km.  
km.  
km.

miško kv. Nr.

Savininkas *Motunavicius*

*juosas 9 ha.*

gyv. *Laukagalio km.*

Paštas *Paparėjų paštas ap.*

Valdytojas

gyv.

Paštas

Vietos žmonių tradicijos ir <sup>pašaukimai</sup> ~~paradinimai~~ *Šios žemės pa-*  
*sakoją, kad prancūzų kariuomenė užėmė*  
*šios žemės ir žuvo, tas viena kariuomenė,*  
*dalis išėdama pro Laukagalio km. tur-*  
*pin su laimė žuvo ir kitus dešimtis me-*  
*te kalon, o paskui kariuomenė užėmė su*  
*reputacija ir pyle ant žemės ir taip buvo*  
*su piltas, su kalus, su žuvė. Šios, kad su*  
*pažadama, visa su žemės pasiekt.*  
*Be to dar yra mitai, legendos, ir kitos kal-*  
*no, mėsos, patinai, ir, legendos, ir kitos žym-*  
*muojamos dalykai.*

*Žinios apie radinius šunų rasta žalvario sątais ir*  
*aprasniais, kaip pat žalvario ir gaminiai, ir kit-*  
*mis, išrašius kaip patinai suamila rėmė*  
*šunų, gyv. Laukagalio k., apylinkėse.*

Artimiausias kelias paminklui pasiekti  
*Užskelius Žasliai - Paparėjų*  
*nuo veskelio per Laukagalio*  
*km. 1 km.*

Paminklo būklė *Piliakalnis apilts aplinkos p*  
*arizmas*

Paminklo apsauga  
(Lietuvos pastabas)

Reg. Nr.  
*1936.04.15 d. 9.7.1936 g. pastas pa-sėdijimas*

# Pasižadējimas

Tākstānāšs dāvym šimtai trīsdesmit piektojam mēnesim 1930. gada mēn. ... dienā

№. Zemesu pasirašs. *Mātsarānāis* ...  
gyv. *Grūts* apskr. *Daule* valst. *Sanktagalo* (vietovē)

suprasdamas senovēs paminklū bei praecies liekanū svarbā tautas savībams īslaikyti ir jos praecies pažiņi ir žinodamas, kad juos īslaikydamas ir padedamas īsraugoti mokslai ir utcināncious kartomū, patarņausiū valstībēs ir tautas labui, o būdamas žemiu rurodytojo mano žemēje esamo nekilojanto senovēs (praecies) paminklo *Pūlisķalms*

*Mātsarānāis* Valstībēs Archeologijōs Komisijai, kargo teicētam, īstatymū nuostākytam praecies paminklū ir praecies liekanū apsēngos ir gļōbos organū, arba tai īstāigai, kurī īstatymo keliū perims Valstībēs Archeologijōs Komisijōs teises ir pareigēs, pasižadu:

1. šī senovēs (praecies) paminklū Valstībēs Archeologijōs Komisijai padēti gļōboti ir saugoti;
2. be Valstībēs Archeologijōs Komisijōs atskiro teidimo raštu jokiu būdu ir joktomis priemūnēms jo nenoikinti, negadinti, nēpervākyti, nēstatyti ant jo ar grēta jo jokiu pastatū, nēpēngti jame takeliū, laipteiliū, nēstatyti paminkliū, stebū, nēnodinti ir nēkirsti medžiū, krūmū, nēarci, nēkavēti ir nēlygti jo paviršiu, nēimti īš jo žemū ir žygo, nēarikti nuo šio senovēs (praecies) paminklo atkoneū, nēdērti jokiu darbu ir nēdaryti jokiu kitū veiksmū, galēniū kēkti šio senovēs (praecies) paminklo turinū, formai, savībams ir īsvalzdi, o taip pat nēlēsti ir kitiems tai daryti;
3. nēlēsti kasinējam mano žemēje īskoti mokslō vērtēs daiktū ir kitiems vēcniems, kurie neturī teidimo ar īgākvimo, duoto Valstībēs Archeologijōs Komisijōs, nēs tik jī, pagai īstatymus (Civ. lēt. 430 pastaiba) turi īšķirtinā teisē kasinēti.
4. atsīkktiņai bet kur rastos ir īš kur kitur gautas senienas ir praecies liekanas, tū nēvāpē, nēpērinēpē, o tokias, kokias jas atē rasū arba kiti ras, nēdēlsiant nusiūsti Valstībēs Archeologijōs Komisijai arba īlēksiu artimāusai policijai, nurodant smulkias radimo apūnkybes;
5. pastebēpē, kad kitū paminklū savinīkai, valdytojai ar turētojai nēpildo savo tokiū pau pasižadējīnū, nēatdēlojant pranešu apie tai Valstībēs Archeologijōs Komisijai betarpišķai arba artimāusai policijai ir kiek tik galēdamas padēti īsraugoti senovēs paminklus ir praecies liekanas nuo īsnoikīnimo;
6. nēdaryti jokiu klēdū Valstībēs Archeologijōs Komisijōs īgāliotiem āsmeņams arba būdārdarbiems šio senovēs (praecies) paminklo apūnēri ir tyrinēti, o prīteikus — ir kasinēti;
7. nēatdēlojant praneši Valstībēs Archeologijōs Komisijai arba vierinci policijai apie kiekvienā atsīkktiņā ivyki, veikiantī senovēs paminklū, esantī kaip mano, taip ir kitū nuosavybēje.

Šis pasižadējimas lygtai galioja kaip man, šio praecies paminklo savinīkui, valdytoju ar turētoju, taip pat ir šio turto būsimiem savinīkams, valdytojams ar turētojam, apie kā privalau ticms praneši. Šio pasižadējimo kitoj pusēj atspausdinū īstatymo nuostatai man paskelbti ir īsaišķinti.

*Mātsarānāis*  
*pasirašs* *J. Šturmāns*  
(paraksts)

Šī pasižadējimą pasirašant dalyvavo:

1. *Grūts* gyv. *Sanktagalo km, Daule valst.*
2. *Mātsarānāis* gyv. *Sanktagalo km, Daule valst.*

*J. Šturmāns*  
(Valstībēs Archeologijōs atstovo paraksts)

Žinios iš  
LIETUVOS ŽEMĖS VARDYNAS

Surašė:

193. 5. m. spalio ..... mėn.

..... m-los

Jakštas Jonas ..... mokytojas-a

Skilties Nr.

1. 17.

2b. Pakapinys. = 45 m.

6. Ž.k.

7. Dirva, krantas.

8. Žvyras. Priesmėlis.

9. Apie 2 ha.

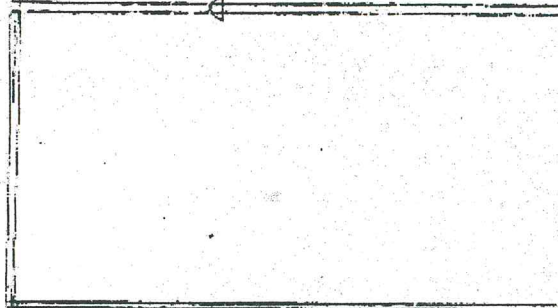
10. Į rytus nuo kaimo 0,5 klm.

12. Pasakojama, kad senovėje buvę kapai. Dabar jokių ženklų nelikę.

Ariama žemė.

45. Trakų ..... apskritis 1806  
..... Žaslių ..... valsčius  
aut Laukagalio km. ir Kramaninkos

Kaimo ryšys.



Paminklo Nr. 45

Rūšis

šenkapis

Skaičius

Vinas

Vietos žmonių vadinamas

Kapas, kapinėlis, pakapynys

Vietos žmonių tradicijos ir pavadinimai

Šeši žmonės pasakoja, kad tieji vietuje daro francūzų žuvo, kurie buvo palaidoti tieji vietuje. Daugiau jokių padarimų vienu nesina.

Zinios apie radinius

Šarjana žmonių kaulų, (daugiau jokių radinių nerasta) saugeli, saugty nuo dirvy, kablelių rasta prieš 1927 m., kadangi neradotejeje mėsos. Tai ussimete.

Trakų žaslų

apskr.

valsč.

Krasnasielkos

III d. km. bėk.

Laukas gal. miško kv. Nr.

Savininkas

Murni korienė 4650m. Elena u. Priednieks, Laukas gal. km. Būvė

gyv.

Krasnasielkos pl.

Paštas

Papareis paštas ag.

Valdytojas

gyv.

Paštas

Artimiausias kelias paminklui pasiekti

Mieskeliai šalia Papareis, 9 km. pri mieskelio i š. min.

Paminklo būklė

(Visa) šenkapis ariamas.

Paminklo apsauga

(Istalgos pastabos)

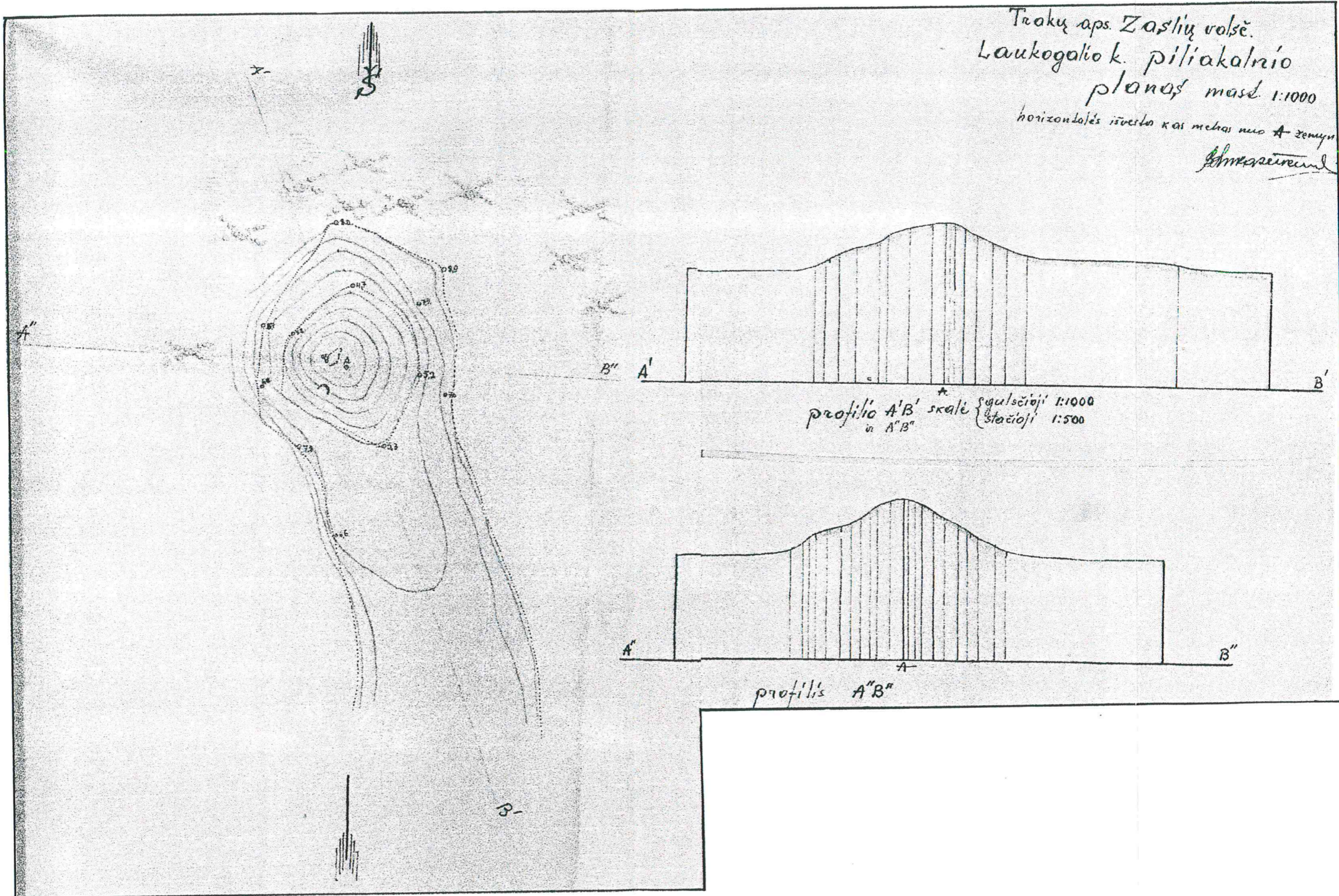
Reg. Nr.

1995.1.3092. N6675 gaut. pasiv.

Trakų aps. Zastlių valsė.  
Laukogalio k. piliakalnio  
planas masš 1:1000

horizontalės išvestis kas metras nuo A žemyn

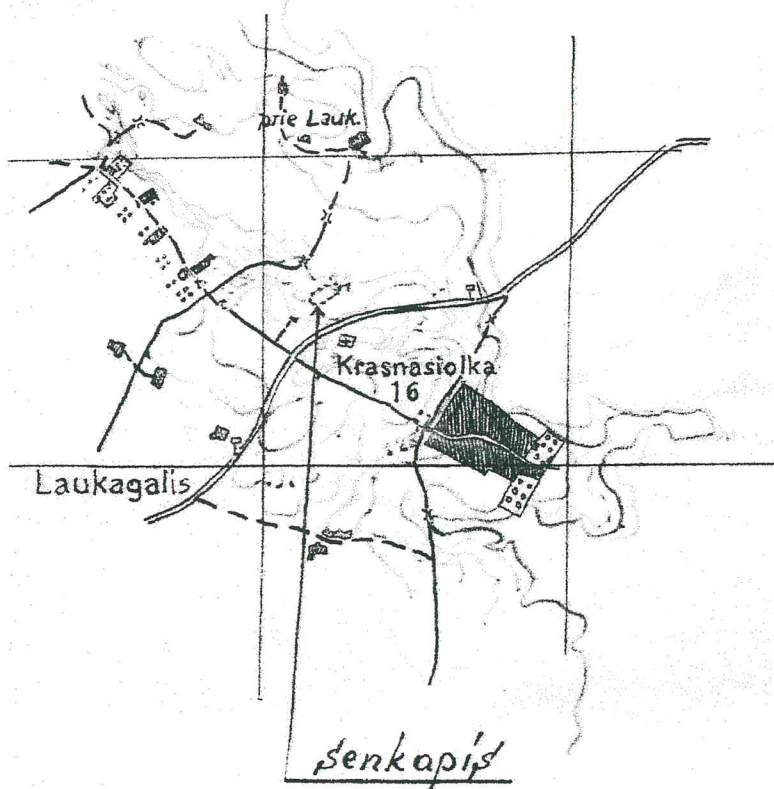
*Šmasevicius*





ištrauka iš 478m (1:25.000)

Beimcarum



(Vieta situacijos planas)

# Pasižadējimas

Tūkstantis devyni simti trīsdesimt <sup>semitais</sup> metais aprīlis mēn. 28 dienā  
aš, žemīau pasirašes, Murņikovenei Ēlena  
gyv. Frakū apskr. Ēslis valsč. Krasnasioķos  
(pavardē ir vards) (ciematā)

suprasdamas senovēs paminkļū bci praeities lieķanū svarbā tautos savybēms īšļaiķyti ir jos praeiķiai paķinti ir ķinodamas, kad juos īšļaiķydamas ir padēdamas īšsaugoti mokslūi ir ateinanķioms kartoms, patarņausiū valstybēs ir tautos labūi, o būdamas ķemīau nurodytoķo mano ķemēķe esamo nekilņojamo senovēs (praeities) paminklo senkapiķi, Murņikovenei Ēlena  
(paminklo pavadināmas)

(savināķkas, valdytoķas ar turētoķas) Valstybēs Archeoloģiķos Komisijai, kaķpo teisētam, īstatymu nusaķytam praeities paminkļū ir praeities lieķanū apsaugos ir globos organūi, arba tai īstaigai, kuri īstatymo ķeliū perimē Valstybēs Archeoloģiķos Komisijos ķiseis ir pareiķas, pasiķadu:

1. šī senovēs (praeities) paminkļū Valstybēs Archeoloģiķos Komisijai padēti globoti ir saugoti;
2. be Valstybēs Archeoloģiķos Komisijos atšķiro leidimo rakstu jokiū būdu ir jokiomis priemoņēms jo nenaikinti, negadinti, nepertvarkyti, nestatyti ant jo ar greķa jo jokiū pastatū, nerengti jame takeliū, laipteliū, nestatyti paminklēliū, stieķū, nesodinti ir nekirsti medķiū, krūmū, nearti, nekasiņēti ir nelyģinti jo pavirķiaus, neirnti īš jo ķemīū ir ķvyro, nerinkti nuo šio senovēs (praeities) paminklo akmeņū, nedirbti jokiū darbū ir nedaryti jokiū kitū veiksmū, galinēķiū ķenkkti šio senovēs (praeities) paminklo turiniū, formai, savybēms ir īšvaizdai, o taip pat neleisti ir ķitiems tai daryti;
3. neleisti kasinēķant mano ķemēķe īšķoti mokslō vertēs daiktrū ir ķitiems asmeņims, kurie neturi leidimo ar īģaliavimo, duoto Valstybēs Archeoloģiķos Komisijos, nes tik ji, pagal īstatymus (Civ. Īst. 430 pastaba) turi īšķirtinēķ teisē kasinēti;
4. atsitiktinai bet kur rastas ir īš kur ķitū gautas seniēnas ir praeities lieķanas, jū nevalēs, netyrinēķes, o tokias, kokias ķas aš rasiū arba ķiti ras, nedelsiant nusiūsti Valstybēs Archeoloģiķos Komisijai arba ķitķisū artimāusiai poliķijai, nurodant smulķias radimo aplinķyķes;
5. pastebēķes, kad ķitū paminkļū savināķkai, valdytoķai ar turētoķai nepildo savo roķiū pat pasiķadēķimū, neatidēliķojant praeiķti apie tai Valstybēs Archeoloģiķos Komisijai betarpiķķai arba artimāusiai poliķijai ir ķiek tik ķalēdamas padēti īšsaugoti senovēs paminkļus ir praeities lieķanas nuo īšķaķinimo;
6. nedaryti jokiū ķliūķiū Valstybēs Archeoloģiķos Komisijos īģaliotičims asmeņims arba bendradarbiāms šio senovēs (praeities) paminklo apķiūvēti ir tyrinēti, o prireikus — ir kasinēti;
7. neatidēliķojant praeiķti Valstybēs Archeoloģiķos Komisijai arba vietinei poliķijai apie ķiekvienā atsitiktinā ģvyķi, veikiantī senovēs paminkļū, esantī kaķp mano, taip ir ķitū nuosavybēķe.

Šis pasiķadēķimā lyģiai ķalioķa kaķp man, šio praeities paminklo savināķkai, valdytoķai ar turētoķai, taip pat ir šio turto būsiēims savināķkams, valdytoķams ar turētoķams, apie ķā privalau ķiems praeiķti.

Šio pasiķadēķimo ķitoķ pusēķ atspausdinti īstatymo nuostatai man paskelkti ir īšķiķinti.

*Ķi ķerāķē jū praeiķti parināķto  
Murņikovēķi Varģonāķ ar Ķļyķpūķolōķ.*  
(parķiķis)

Šī pasiķadēķimā pasirašant dalyvavo:

1. Кеңсәповла, gyv. Красносіеķos ķū, Ēslis valsč.
2. Рысолоģенас, gyv. — " — " — "

*St. Martiņķūķ*



## KAIŠIADORIŲ MUZIEJUS

Kultūros paveldo centro direktoriui  
Vitui Karčiauskui

### PRAŠYMAS DĖL ARCHEOLOGINIŲ RADINIŲ

2002-11-15 Nr. 30  
Kaišiadorys

*Prof. B. Sakumiai  
Prašymas  
11-18-2002  
2002-11-18  
[Signature]*

2002 m. Kultūros paveldo centro archeologai Kaišiadorių rajono teritorijoje vykdė archeologinių tyrimų programą, pagal kurią buvo kasinėjama Laukagalyje, Lalėnuose, Guveliuose ir kitose gyvenvietėse. Prašome leisti archeologų rastus radinius perduoti Kaišiadorių muziejui.

Kaišiadorių muziejus įkurtas 1998 m. rajono tarybos sprendimu ir tą pačią metų rugsejo 28 d. įregistruotas Kultūros ministerijoje. Muziejus kaupia, saugo, konservuoja, tyrinėja, eksponuoja ir populiarina Kaišiadorių miesto ir rajono kultūros istoriją atspindinčių muziejinių vertybių rinkinius - archeologinių, istorinių, etnografinių, meninių požiūriu vertingą medžiagą, kuri tvarkoma pagal kultūros ministro patvirtintas Lietuvos Respublikos valstybinių muziejų rinkinių apsaugos, apskaitos ir saugojimo instrukcijas.

Direktorius

Olijardas Lukoševičius

# KAIŠIADORIŲ MUZIEJUS

TVIRTINU

Muziejaus direktorius

Olijardas Lukoševičius

## EKSPONATŲ PERDAVIMO-PRIĖMIMO NUOLATINIAM SAUGOJIMUI AKTAS

2003-01-21 Nr.

Kaišiadorys

Mes, muziejaus atstovas, Olijardas Lukoševičius, direktorius ir Bronius Dakanis, Kultūros paveldo centro Archeologijos skyriaus vadovas, surašėme šį aktą 2 egz., pažymėdami, kad pirmasis perėmė, antrasis perdavė muziejui nuolatiniam saugojimui šiuos muziejines reikšmės daiktus, kurie buvo rasti 2002 m. tyrinėjant Laukagalio kapinyną (vad. Pavalių piliakalniu):

Eil. Nr.	Trumpas pavadinimas ir trumpas aprašymas	Vnt. sk.	Daikto būklė	Apskaitos Nr.	Pastabos
	Degintinio kapo radiniai:				
1.	SKUSTUVAS, geležinis, 9,2 cm ilgio. Įkotelė užriesta į viršų, Geležtė 7,5 cm ilgio, iki 1,25 cm pločio ir 0,35 cm storio, profiliuota (per vidurį išplateja, smaigalys užriestas į viršų). Jos gale, ties įkote, yra 0,35 cm skersmens ir 1,15 cm ilgio kniedė. Ašmenų ilgis - 7,5 cm.	1			
2.	PEILIUKO GELEŽTĖ nuo ugnies deformuota - sulenkta. Sulenkto ilgis - 7 cm (perimetru - 12,3 cm), plotis - 1,5 cm ir storis - 0,4 cm (su rūdimis). Įkotelės ilgis - 2,25 cm.	1			
3.	VINUTĖ-KNIEDĖ geležinė. Ilgis - 2,6 cm. Profilyje ji ištęsto trikampio formos, keturkampio skerspjuvio, plačiajame gale ties išplova galvutė 0,5x0,4 cm skersmens, smailiajame, matyt, nulūžusiame - 0,2x0,25 cm.	1			
4.	PUODO žiesto šukės 4x3,1 cm, 3,7x3,3 cm, 3,65x3,6 cm, 3,2x3,2 cm ir 2,4x2,3 cm dydžio, be abejo, nuo vieno puodo. Šukių storis nuo 0,9 cm (ties dugnu) iki 0,4 cm (ploniausioje vietoje). Masė šviesiai rudos spalvos (vidinė pusė - su juosvu atspalviu), su smulkiai grūsto granito priemaiša.	5			

	Pavieniai radiniai ir radiniai iš duobės, senai iškastos kapų vietoje:				
5.	ŽASLŲ geležinių dalis - grandis ir dalis narelio. Grandis apie 4,3 cm skersmens, plokščio skerspjūvio, apie 0,8-1,1 cm pločio ir 0,6 cm storio. Likusio narelio ilgis - 9,2 cm ilgio (vienas narelio galas, matyt, ties kita kilpa nulaužtas). Jis keturkampio skerspjūvio, 0,9x0,9 cm storio (ties laužimo vieta).	1			
6.	APKALAS geležinis (balno?), išlenktas lanku, 10,2 cm ilgio (perimetru - apie 14,8 cm), 5,2-5,5 cm pločio ir 0,2 cm storio. Jo pakraščiai puošti - rantyti. Plokštumoje yra skylių vinukams-kniedėms (matyt, analogiškiems kapo radiniui Nr. 3).	1			
7.	ŽIEDAS žalvarinis pastorintu viršumi. Žiedo skersmuo 2,3-2,35 cm. Priekinės dalies plotis - 0,85 cm, storis - 0,5 cm.	1			
8.	ŽVANGUTIS žalvarinis su viena ištisine įpjova apačioje. Skersmuo - 1,5 cm, aukštis su ašele - 2,2 cm. Šonai per vidurį tarp įpjovos puošti išilginėmis įkartėlėmis. Viduje žvangučio yra burbuliukas ir plokštelė.	1			
9.	APKALĖLIO žalvarinio skėčio (?) formos liekanos - vinutė 0,7 cm ilgio ir 0,14 cm skersmens bei „skėčio“ plokštelės iki 1,2 cm pločio ir 0,05 cm storio liekanos. Apačioje apkalėlio vinutės yra 0,4x0,6 cm pločio rombo formos plokštelė.	1			
10.	APYRANKĖS (žiedo?) geležinės storėjančiais galais (žiedo pastorintu viršumi?) degęs ir deformavęsis fragmentas netaisyklingo (kiek pastatintais kraštais) pusapskritimio skerspjūvio. Fragmento ilgis - 3,9 cm. Storojo nulūžusio galo plotis - 1,1 cm, aukštis - 0,85 cm, plonojo galo (su tordiravimo? žymėm) skersmuo - 0,4x0,5 cm. Storojo galo viršus puoštas dvigubų vingiuotų prasikeičiančių linijų ornamentu, sudarančiu netaisyklingus rombus - „akutes“, kuriuose yra įkirstų įkartelių.	1			

11.	SAGTIES geležinės liekanos - liežuvėlis ir dalis lankelio. Liežuvėlio ilgis - 3,6 cm. Jis stačiakampio skerspjūvio, 0,3x0,45 cm storio. Lankelis plokščias, iki 0,9 cm pločio ir 0,2 (ploniausioje vietoje, ištrupėjusioje?) - 0,4 cm (storiausioje vietoje ties liežuvėliu) storio.				
12.	SKARDOS geležinės gabalas (peilio geležtės?), deformuotas. Ilgis - 17 cm, plotis - iki 2 cm ir storis - 0,2 cm.	1			
13.	VINUTĖ geležinė labai iššęsto trikampo profilio, 1,9 cm ilgio ir iki 0,3 cm storio, keturkampio skerspjūvio. Galvutė kalant išplatėjusi iki 3-4,5 cm.	1			
14.	SEGĖS (?) žalvarinės pasaginės lankelio degęs fragmentas 0,24 cm ilgio, 0,15 cm pločio ir 0,25 cm storio, stačiakampio skerspjūvio. Viršus puoštas įkartėlėmis.	1			
15.	APYRANKĖS (?) žalvarinės juostinės degęs fragmentas 2,1 cm ilgio, 1,05 cm pločio ir 0,2 cm storio, labai suploto pusapvalio skerspjūvio.	1			
16.	APKALĖLIO (?) žalvarinio skėčio formos (žvangučio ?) fragmentas („skėčio“ dalis) - skardelė. Buvęs skersmuo - apie 1,25 cm (toks likęs fragmento plotis). Skardelės storis - 0,07 cm.	1			
17.	APKALĖLIO (?) žalvarinio fragmentas - vinutė 0,7 cm ilgio ir nuo jos vietos į viršų ir apačią einantys išlikę 2 „rageliai“ (toje vietoje apkalėlio plotis - 1,5 cm). Į šonus nuo vinutės apkalėlio abu galai nulūžę, likęs jos ilgis - 1,7 cm.	1			
18.	VIELOS žalvarinės susirangęs 3,5 cm ilgio ir apie 0,3 cm skersmens gabalėlis.	1			
19.	SEGĖS plokštinės (?) žalvarinės fragmentėlis - pakraštėlis 1,5x0,7 cm dydžio ir 0,08 cm storio. Skardelės vienas kraštas užlenktas į apačią.	1			
20.	DIRBINIO žalvarinio apsilydęs skardelės išgaubtas fragmentėlis („skėčio“ formos apkalėlio ar žvangučio), 1x0,8 cm dydžio. Skardelės storis - 0,05 cm).	1			


21.	DIRBINIO susilydžiusio gabalėlis - lydinys 0,95x0,65x0,4 cm dydžio.	1			
-----	--	---	--	--	--

Viso pagal aktą priimta \_\_\_\_\_.

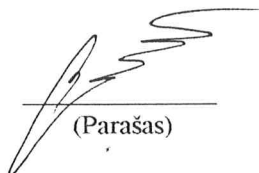
Muziejinės reikšmės daiktų priėmimo fondų komisijos protokolas \_\_\_\_\_  
(Nr., data)

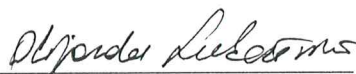
PERDAVĖ

  
(Parašas)

  
(Vardas, pavardė)

PERĖMĖ

  
(Parašas)

  
(Vardas, pavardė)

**KAIŠIADORIŲ RAJONO NEAIŠKIOS KULTŪRINĖS VERTĖS  
ARCHEOLOGIJOS OBJEKTŲ ŽVALGYMO IR ŽVALGOMŲJŲ TYRIMŲ  
PROJEKTAS**

2002 05 28

Vadovaujantis Valstybinės paminklosaugos komisijos 2000 01 21 sprendimu Nr. 67, Kultūros paveldo centro Archeologinių vietų tyrimų, inventorizavimo ir apskaitos dokumentų rengimo 2002 metų programomis (programa Nr. 19 – “Pagrindinių apskaitos darbų užbaigimas”) bei B. Dakanio 2002 01 09 parengtu “Kaišiadorių rajono (Kauno aps.) archeologinių vietų pagrindinių apskaitos darbų užbaigimo projektu” (89 p.), 2002 m. birželio mėn. planuoju atlikti tokių dviejų Kaišiadorių r. neaiškios kultūrinės vertės archeologijos objektų (dar esančių respublikinės ir vietinės reikšmės archeologijos paminklų sąrašuose, bet dėl duomenų stokos neįrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registro Archeologinių vietų sąrašą) – spėjamų Laukagalio kapinyno (AV 2016) ir piliakalnio (AR 314) žvalgomuosius archeologijos tyrimus dėl jų archeologinės vertės ir teritorijų nustatymo.

Laukagalio spėjamas kapinynas, vad. Lino šlaitu (Žašlių sen.) yra apie 0,2 km į pietvakarius nuo spėjamo Laukagalio piliakalnio, laukų aukštesniame pakraštyje prieš Pagurių (Gamantos) upelio dešiniąjį krantą (žr. priedą Nr. 1, šalt. ir lit. – B. Dakanis, 2002 01 09, p. 10). Spėjamame kapinyne buvusi rasta gyvuliniais galais apyrankė, kuri iki 1948 m. saugota Kauno valstybiniame istorijos muziejuje, bei “apyrankė (vienguba), pentinas, saga” ir kt. (žr. B. Dakanis, 1991, p. 18).

Laukagalio spėjamas piliakalnis, vad. Pavalių piliakalniu (Žašlių sen.) yra 0,55 km į pietus – pietvakarius nuo Laukagalio akmens, vad. Didžiuoju Aukuru ir 0,2 km į šiaurės rytus nuo Laukagalio – Mikalaučiškių kelio, kalvos kyšulio į užpelkėjusį Gamantos upelio slėnį šiauriniame gale (žr. priedą Nr. 2, šalt. ir lit. – B. Dakanis, 2002 01 09, p. 11). Literatūroje (LAA, T. 2, 1975, P. 93) nurodoma, kad piliakalniu vadinama nedidelė kalvelė, kurios viršuje aikštelė neišsiskiria. Tiek žvalgant 1971 m. (žvalgė II), tiek ir vėliau – 1977 ir 1983 m. (žvalgė MMT), spėjamame piliakalnyje ir šalia jo kultūrinio sluoksnio pėdsakų nepastebėta. Beje, kartografinėje medžiagoje Laukagalio piliakalnis iki 1983 m. buvo nurodomas netiksliai, maždaug 100 m į pietus nuo tikrosios jo vietos.

Spėjamame Laukagalio kapinyne ir Laukagalio piliakalnyje įvairiose vietose planuojama ištirti 50-70 kv. m bendrą plotą, tiriant perkasomis po 10 kv. m (2x5 m), o piliakalnyje ir jo papėdėje – ir archeologiniai šurfais po 4 kv. m (pirmiausia, ieškant gyvenvietės, bus tiriama spėjamo piliakalnio papėdėje, tik po to, jos neradus – aikštelėje).

Dėl nenumatytų svarbių priežasčių projekte planuojamos tirti neaiškios kultūrinės vertės archeologinės vietos, suderinus su Mokslinė archeologijos komisija, gali būti pakeistos kitais, minėtoje programoje Nr. 19 numatytais, Kaišiadorių rajono objektais.

Be to, ekspedicijos metu bus žvalgomi ir kiti neaiškios kultūrinės vertės Kaišiadorių rajono archeologijos objektai. Kaišiadorių rajono neaiškios archeologinės vertės objektų žvalgymui ir dviejų tokių objektų žvalgomiesiems tyrimams Kultūros paveldo centras planuoja skirti 4400 Lt.

PRIDEDAMA:

1. Laukagalio senkapių, vad. Lino šlaitu (AV 2016), teritorijos ribų planas, 1 lapas.
2. Laukagalio piliakalnio, vad. Pavalių piliakalniu (AR 314), teritorijos ribų planas, 1 lapas.

Archeologas ekspertas



Bronius Dakanis



Leidimas galioja iki 2002-11-30

# L E I D I M A S

vykdyti archeologijos tyrimus

2002-06-13 Nr.66  
Vilnius

Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo 23 str. šis leidimas išduotas **B.Dakaniui**

vykdyti Laukagalio kapinyno (AV 2016) ir Laukagalio piliakalnio (AR 314), Kaišiadorių raj.,

**archeologinius žvalgomojus tyrinėjimus,**

taip pat naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotografuoti, piešti, rinkti radinius ir mėginius tiriamame objekte.

Tyrimų projektas: Kaišiadorių rajono neaiškios kultūrinės vertės archeologijos objektų žvalgymo ir žvalgomųjų tyrimų projektas, 2002-05-28, Nr.66.

Vyr. valstybinis inspektorius

  
  
R. Kraujalis

Atsiliepinimas apie Broniaus Dakanio "Žvalgomųjų archeologijos tyrimų 2002 m.  
Laukagalio k. (Kaišiadorių r.) ataskaitą"

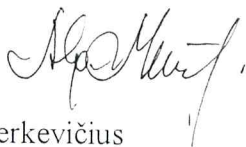
Bronius Dakanis, vadovaudamasis Kultūros paveldo centro archeologinių vietų apskaitos programomis, 2002 m. vykdė žvalgomuosius archeologijos tyrimus Laukagalio k. (Kaišiadorių r.), kurių metu ieškojo Laukagalio spėjamo kapinyno ir tuo pačiu nustatė spėjamo Laukagalio piliakalnio archeologinę vertę.

Vietinio gyventojų S. Surmilavičiaus 1984 m. klaidingai nurodytoje vietoje, kurią jis pavadino Lino šlaitu, kapinyno neaptikta. Kapinyno nerasta ir Pakapinyje arba Kapinėlose – ten buvo jau sunaikintos ariant kaimo kapinės (senosios sentikių). Minėtose vietose ištirtas bendras 36 kv.m. plotas.

Degintų mirusiųjų kapinynas aptiktas tarp pelkių esančioje kalvelėje, vad. Pavalių piliakalniu. Jo aikštelės suardytoje dalyje ištirta 10,2 kv.m. ploto perkasa, rastas kapas su 4 įkapėmis, dar 16 pavienių dirbinių ar jų fragmentų, datuojamų 13-15 a.

B. Dakanio ataskaitoje yra visos jai reikalingos dalys – glausta tekstinė dalis su kruopščiai surinkta istorine medžiaga, sąrašas radinių su nurodyta jų radimo vieta, gausi kokybiška fotofiksacinė medžiaga, brėžiniai ir daugelis įvairių priedų bei radinių perdavimo muziejui aktas.

Būtina sunumeruoti ataskaitos puslapius. Tai atlikus, ataskaitą MAK'ui siūlau priimti.



Dr. Algimantas Merkevičius